

L. JOHNSON SUSIRAŠINĖJA SU CHRUSČEVIU

ŽINIOS IŠ OKUPOUOTOS LIETUVOS

Smerkia "atskalūnišką" Kiniją

Balandžio 8 d. Vilniuje skubiai sukvietas LKP CK plenumas — jo tikslas buvo apsvaistinti klausimą apie "tarptautinio komunistinio judėjimo susitelkimą", kitaip tariant — pasmerkti R. Kinijos adovus. Pranešimą padarė iš Maskvos atvykęs Sovietų Sąjungos kom. partijos CK narys, "Pravdos" laikraščio vyr. redaktorius P. Satiukovas. Diskusijose dalyvavo visa eilė įvairių organizacijų atstovų, mokslininkų, partijos pareigūnų ir jų kalbose vyravo vienintelė, Maskvos užgirta bei pageidaujamoji mintis: "Mes karštai reikiame teisingą marksistinę-lenininę liniją, kurią vykdo draugo N. Chruščiovo vadovaujamas TSKP Centro Komitetas" (Kauo Medicinos inst. rekt. prof. Z. Januškevičius). Diskusijose kalbėjo ir Sniečkus, Paleckis, gi baigiamąjį žodį tarė vėl tas pats maskvinis svečias Satiukovas. "Tiesa" (nr. 84, bal. 9) pranešė, kad plenumo priimtas ir nusiųstas laiškas N. Chruščiovui. (E)

Piliečiai, vykite į plėšinius

Lietuvos gyventojai darbams tolimose Sovietijos srityse vėluojami ir per laikraščius. Lietuvoje leidžiami laikraščiai spausdina tokio turinio skelbimus: "Piliečiai! Vyksta organizuotas darbininkų telkimas į Čelnogrado sritis ir Karagandos miesto statybas, taip pat galima persikelti su šeimomis nuolat gyventi ir dirbti į plėšinių krašto tarybinius ūkius ir kolūkius". Panašaus turinio skelbimas pastaruoju metu paskelbtas "Kornj. Tiesoje" (nr. 70, bal. 7) ir nurodyti įgaliojimų adresai Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, šialiuose ir Panevėžyje, be to patarta kreiptis į visus rajonų vykd. komitetus. (E)

Skundžiasi jaunimi

Vilniuje įvykusiame komjaunimo CK plenumo, kalbant apie komjaunuolių uždavinius, kelti klausimai jau svarstyti partijos plenumo ir kt. susirinkimuose. Tai partijos reikalaujama "kova už žemės ūkio produktų gamybos didinimą, žemės ūkio gamybos chemizavimą, mechanizavimą bei mokslo ir pirmųjų patyrimo diegimą".

Komjaunimo CK sekr. V. Morkūnas palietė įvairias komjaunimo veikloje pastebimas klaidas bei trūkumus. Jo žodžiais, komjaunimo organizacijos skyriai neišnaudoja galimybių kaimo kultūriniam lygiui kelti, nesidomi jaunimo interesais. Esą "dėl to dalis vaikinių ir merginų palieka kolūkius". Be to, Morkūnas nusiskundė, kad pamiršti darbo, kultūringo poilsio, mokymosi, patirties, materialinio skatinimo klausimai — tai esą būdinga daugeliui pirminių komjaunimo organizacijų ir tai mažina jaunimo darbo aktyvumą žemės ūkio gamyboje. Jis dar nurodė, kad būtina aptarnavimą būklę "kol kas" dar neatitinka mūsų dienų reikalavimų ir turimų materialinių ir techninių galimybių. Daug trūkumų sutinkama valgyklų, dirbtuvių, pirkėjų, nuomojimo punktų darbe. O kai kur, pagal Morkūną, tokių būtinio aptarnavimo įstaigų kaimuose visai nėra.

Vis nusiskundžiama nenorin-

čiais kaimo — kolchozuose dirbti žemės ūkio specialistais. Pagal Morkūną tenka tik su pasipiktinimu kalbėti apie žemės ūkio specialistus, kurie "atsisakė vykti pagal paskyrimą, įsitaisė miestuose ir dirba darbą, nieko bendra neturintį su agronomija ar veterinarija". Nurodytas pavyzdys: ne pagal specialybę dirba 243 žmonės, iš jų 115 komjaunimo narių... (E)

Priekaištai filmams

Partiniai laikraščiai Lietuvoje vis dažniau puola ypatingai JAV pagamintus filmus — esą jie daro neigiamą poveikį jaunimui. "Kornj. Tiesoje" (nr. 58, kovo 21) paskelbtas dviejų partinių pareigūnų laiškas. Jie teigia, kad po "Tarzano" filmo serijos atsirado išties virtinės berniukų laipiojančių po medžių... O pamatę (amerikiečių gamybos) "Šauniąją septyniukę" ir "7 nuotakas 7 broliams" esą daugelis berniukų žaisdami paleisdavo kumščius... Būdinga, kad smarkiausiai puolamas lenkų gamybos filmas "Namas žaliwoje gatvėje". Pareigūnai nusiskundė, kad per pusantros valandos filmo parodytos septynios žmogžudystės, gi salėje... sėdi vaikai ir paaugliai. Lenkiško filmo kiekvienas seansas, aiškina, tai klūtiis auklėjant augančią kartą. (E)

Areštavo baltojo studento žudiką

ST. LOUIS, Mo. — Iš kelių pagautų negrų gaujos narių vienas iš jų, Jasper Davis, 18 metų, prisipažino, kad jis buvo tuo užpuoliku, kuris suvarė peilį į paširdžius matematikos studentui James Ready, 22 metų, trečiadienio vakarą.

Jis negalėjo sugalvoti jokio paaiškinimo ar pateisinimo savo nusikaltimui. James Ready ejo namo su kitu studentu, James Caccamo, iš beisbolo rungtynių. Rasiškai maišyto miesto daly, netoli St. Louis universiteto, prieš juos pasirodė priekabinga jaunų negrų gauja. Vieną studentą nudūrė vietoj, kitą paliko gulėti be sąmonės su praskelta galva.

Kai policija suėmė keletą gaujos narių, niekas nenorėjo kaltininkų išduoti. Bet atsirado pašalinis, kurie matė Jasper Davis su peiliu rankoj ir matė vėliau, kaip jis šluostė nuo savęs kraują.

Pekingas kritikuoja atominį susitarimą

"Amerika vistiek ruošiasi branduoliniam karui"

PEKINGAS. — Komunistinė Kinija priėmė Amerikos ir Sovietų Sąjungos pranešimą apie atominį žaliavų (urano, pluto) gaminimo sumažinimą tokiu pat nepasitikėjimu, kaip ir sutartį apie atominį bandymų suvaržymą.

Prezidento Johnsono pranešimas reiškia apgaule, skelbia Pekingo laikraščiai. Jie įrodinėja, kad atominis žaliavų gamybos sumažinimas nevaržys Amerikos pasiruošimo branduoliniam karui.

Prezidentas Johnsonas iš Chicago atskridęs į South Bend, Ind., kur šiuo metu yra daug bedarbių, kalba apie sumanytą darbininkų apmokinti, kad tikyt dirbti naujųjų laikų modernioje pramonėje.

P. VIETNAMO KAREIVIAI LAIMĖJO MŪŠĮ SU KOMUNISTŲ PARTIZANAIŠ

Lengvai sužeistas JAV leitenantas R. Zailskas

BINH CHANH, Pietų Vietnamas. — JAV kariniai patarėjai reiškia viltį, kad artimiausioje ateityje Pietų Vietnamo kareiviai pereis ofenzyvą prieš komunistų partizanų armiją Vietcong. Pagrindą viltims davė vietnamiečių ataka prieš komunistų veteranų kovotojų 514-tą batalioną Mekongo upės deltoje.

Komunistai buvo pastatę bunkerius, pratiesę tunelius, įruošę kulkosvaizdžių lizdus. Šitaip įruošę, jie nekartą atlaikė vietnamiečių puolimą. Bet šeštadienį šis batalionas buvo išmuštas iš visų įsitvirtinimų.

Apie leitenantą Zailską

AP pranešime apie mūšį kitoj vietoj — Binh Chanh, 35 mylias į pietų vakarus nuo Saigono — minimas JAV leitenantas Roger Zailskas iš Waterbury, Conn., pagarsėjęs futbolistas, kada buvo kadetu West Point akademijoje. Mūšy su komunistų partizanais leit. Zailskas buvo penktadienį lengvai sužeistas kulkos skeveldra į veidą.

Jis buvo nugabentas į Saigono ligoninę, bet šeštadienį grįžo į frontą, kur jis yra priskirtas patarėju prie Pietų Vietnamo armijos žvalgybos kuopos.

Pakeitimai JAV vadovybėj

JAV vyriausybė po valstybės sekretoriaus Rusko atsilankymo užprieit savaitę galvojo giliau pasinerti Pietų Vietnamo karo planavime. Ta proga laukiama ir pakeitimų Amerikos armijos vadovybėj Pietų Vietname. Ten laikoma 15,000 amerikiečių, kuriuomenės instruktorių, patarėjų, lakūnų.

Vyr. vadas gen. Paul Harkins traukiasi į atsargą. Jis buvo laikomas dideliu draugu nuvers-tojo ir nužudytojo prezidento Nho Diem Dinh. Jo patarimai susilaikyti nuo Vietnamo karininkų raginimo versti Diemo valdžią buvo pagrįsti — kaip vėliau teko Washingtono valdžiai su karteliu įsitikinti.

Jo vieton paskirtas gen. William Westmoreland, partizaninio karo ekspertas. Penktadienį jis vos nežuvo, pataikius komunistų kulkoms į lėktuvą, kuriuo jis su grup kariusių ir civilių skrido apžiūrėti iš oro frontą. Keturi amerikiečiai, jų tarpe lakūnas, buvo sužeisti.

Gen. Paul Harkins pasitrauks į pensiją nuo ateinančio rugpjūčio mėnesio.

IŠ VISO PASAULIO

Žemės drebėjimas Samarkande

MASKVA. — Sovietai pradedą spaudoj skelbti gamtos nelaimės, ko iki šiol nedarydavo. Tasso pranešimu per žemės drebėjimą Uzbekistane susidarė didelis potvynio pavojus Samarkando miestui, žinomam iš senų mongolų valdymo laikų. Darnvorž kalnas perskilo perpus, viena dalis užvertė Zeravšano upę ties Ani vietove, kiek į šiaurę nuo Afganistano. Vanduo pakilo 30 pėdų virš normalaus lygio. Samarkando ir kitų paupio vietovių 200,000 gyventojų buvo evakuota.

Per vargus pasiekė Amerika

NASAU, Bahamų salos. — Devyni kubiečiai įsėlino Havanoj į Libano laivą, kad pabėgtų nuo Castro valdžios. Kai jūroj jūrininkai juos surado, kapitonas neužplaukė į laisvos šalies uostą jų išsodinti, nes nebuvo tikras, kad bėglius įsileis. Libaniečiai išsodino juos į plaustą. Nors tai buvo netoli Bahamų salų, bet kol jie pasiekė krantą, gerokai prisikamavo. Libaniečiai apie juos pranešė JAV pakrančių apsaugos radijui, kuris tuoj aliamavo laivus ir lėktuvus. Pabėgėlius priims Amerika.

Nesiliaujančios kovos Kipre

NIKOSIJA, Kipras. — Tarp griukų ir turkų jau penkios dienos vyksta mūšis dėl St. Hilarion kalnų salos šiaurinėj daly. Graikai pasistumdė 5 mylias, bet turkai nepasiduoda. Jie neteko šeštadienį 15 kovotojų. Be to kovos eina dvejose kitose vietovėse — Ayios Theodoros kaime, pietuose, ir prie Nikosijos — Kyrenijos kelio rytuose. Tarpininkaujant JT taikintojams, kovos protarpiais nutyla, bet apie ramybės atstatymą niekas dar nė nesvajuoja.

Commonwealth (Britų tautų bendruomenės) suvažiavimas

prasidės Londone liepos 8 dieną ir baigsis 15 dieną, pranešė ministras pirmininkas Home. Zan-zibaras, turis nuo sausio mėnesio prokomunistinę revoliuciją vyriausybę, suvažiavime nedalyvaus. Atrodo, kad jis ruošiasi išstoti iš narių.

Pasitraukė parodos apsaugos prievaizda

Neapsaugojo Fordo paviljono nuo negrų teisių piketų

NEW YORKAS. — Atsargos generolas Robert Meyers, pasaulinės parodos apsaugos viršininkas, susilaukė priekaištų už nesugebėjimą suvaldyti vadina-mų pilietinių teisių kovotojų parodos atidarymo dieną. Jie laidė šūkius net pačiam prezidentui Johnsonui kalbant. Negana to, demonstrantai sugebėjo apsesti, užblokuoti Fordo paviljoną, tad teko jį uždaryti.

Generolas skundžiasi, kad jis dirbęs 12 valandų per dieną, 7 dienas per savaitę, bet įvertinimo nesulaukė. Jo "armija" pasaulinėj parodoj susidėjo iš 800 privačių policininkų, priklausančių Pinkerton kompanijai.

Cathy, kuri rašė prezidentui. — Cathy May Baker, 7 metų mergaitė iš Park Forest, Ill. ir jos motina. Kai prezidentas Johnsonas pranešė tautai per televiziją apie geležinkelių streiką pavojaus pašalinimą, jis paskaitė mergaitės laišką. Ji prašė prezidentą pasirūpinti traukiniais, kad galėtų iš New Yorko atvažiuoti jos senutė į dirbamosios iškilmes. Iš tikrųjų senutė buvo atvažiuavusi ir išvažiuavusi namo. Atvažiuavus prezidentui į Chicago, jis paprašė atvesti mergaitę asmeniškai susipažinti ir rinkiminiu metu propagandai tarp sentimentališkų moteriškų.

DERYBOS TARP AMERIKOS IR SOVIETŲ DĖL SUGYVENIMO TĖSIAMOS VISĄ LAIKĄ

Prezidentas dar nežino, kokie bus šių pastangų vaisiai

WASHINGTONAS, D. C. — Per pasikalbėjimą su spaudos žmonėmis prezidentas Johnsonas šeštadienį patvirtino, kad jis yra pasikeitęs laiškais, nuomonėmis su Nikita Chruščevu įvairiais klausimais, kad derybos dėl taikingo sugyvenimo vedamos visą laiką.

Britai kreipia Thanto dėmesį į Nasser kalbą

JAR prezidentui negaila kraujo

LONDONAS. — Anglijos užsienio reikalų ministerija paprašė Jungtinių Tautų generalinį sekretorių U Thant atkreipti dėmesį į karinę Jungtinės Arabų Respublikos (Egipto) prezidento Nasserio kalbą Jemeno sostinėj Sanoj.

Nasseris pasakė: "Prisiekiame Alahu, kad mes išvysime anglus iš viso arabų pasaulio. Mes liejome kraują, aukojome sielas ir laimėjome. Mes aukosime sielas ir liesime kraują ir laimėsime, kaip laimėjome Egipte ir Jemene".

Laikosi Arabijos pusiasaly

Britai yra išvaryti iš arabų pasaulio, išskyrus Arabijos pusiasalio pietinius pakraščius, kur jie dar laikosi ištikimų vietinių vasalų-šėikų pagalba. Iš šių šėikų, įskaitant Adeno jūrų tvirtovę ir protektoriatą, britai kuria Pietų Arabijos federaciją. Jemenas, kuriame yra apie 40,000 Egipto kareivių, provokuoja pasieny susirėmimus. Kai britai atsikeršydami sudaužė iš lėktuvų Jemeno pasienio tvirtovę ir užėmė 26 žmones, iškilo byla Saugumo Taryboj.

Anglai apgailestauja, kad po Nasserio karingos kalbos JT gen. sekretoriui bus sunkiau atlikti uždavinį, kurį pavedė Saugumo Taryba — pašalinti nesupratimus tarp Jemeno ir Anglijos bei jos globojamas Pietų Arabijos federacijos.

Prisipažino nužudęs 3 moteris New Yorke

NEY YORKAS. — Praeitų metų rugpjūčio 23 dieną spauda skelbė šurpią žinią: dvi jaunos, universitetus baigusios moterys, buvo rastos nužudytos savo bute Manhattane. Viena buvo rašytojo Philip Wylie giminaitė Janice Wylie, 21 metų, iš savaitraščio Newsweek redakcijos; kita — Emily Hoffer, 23 metų, iš Minneapolisio, atvykusi pradėti mokytojos darbą aukštesniojo mokykloj.

Šeštadienį policija pagavo kišenvagį, 19 metų negrą George Whitmore, atsibacius iš Philadelphia, kuris prisipažino esąs šių moterų žudiku. Jis įsėlino į jų butą ir buvęs pastebėtas Miss Wylie. Kai ji pradėjo rėkti, jis ją primušė buteliu iki sąmonės netekimo.

Ieškant bute vertingų daiktų, grįžo iš miesto antroji moteris, Emily Hoffer. Ir jai sutvojė keletą kartų buteliu per galvą. Per tą laiką atsigavo pirmoji ir pradėjo vėl rėkti. Jis abi moteris surišo, atsinešė iš virtuvės tris peilius, kuriais merginas pribaigė.

Detektyvų viršininkas Law-

"Mes visą laiką ieškome galimybių susitarimui, kuris sušvelnintų įtampą ir pagerintų santykius. Tuo tarpu dar anksti pranašauti, kokie bus rezultatai", konstatavo Johnsonas.

Tarp klausimų, kuriais dabar tariasi Washingtono ir Maskvos vyriausybės, prezidentas paminėjo konsulatų ir orinio susisiekimo linijos įsteigimą.

Didžiųjų klausimų nemini

Prezidentas neminėjo ditų tarptautinių ir savitarpinių klausimų, apie kuriuos nemažai komentuojama Vakarų Europos sostinėse, o taip pat Washingtone.

"Dvynių" komentatorių Robert ir Paul Scott skilty penktadienį buvo rašoma: "Smarkiai išgarsintas Amerikos ir Rusijos nusistatymas sumažinti atominį žaliavų gamybą yra tik pradžia. Darbuojamasi dėl tolesnių ir dar didesnių susitarimų".

Amb. Kohler išsivežęs į Maskvą pilną portfelį naujų projektų. Jiedu diena anksčiau už Johnsoną rašė apie derybas dėl konsulatų ir oro linijos Maskva-New Yorkas įsteigimo. Iš tikrųjų tai senis dalykai, pradėti svarstyti Kennedžio laikais.

Berlyno sienos pašalinimas

Šiedu komentatoriai iškelia šiuos klausimus, svarstomas tarp Johnsono ir Chruščio administracijų: 1) sugriauti Berlyno mūro sieną už Vakarų Berlyno susisiekimo kelių pavedimą Jungtinėms Tautoms. 2) Sumažinti karines įgulas Vaka-bei kitose satelitinėse šalyse. 3) rų Vokietijoj ir Rytų Vokietijoj Neduoti atominį ginklų nei pašlapėjų Prancūzijai, komunistinei Kinijai. 4) Suteikti Sovietams \$500 mil. paskolą prekybai. 5) Neutralizuoti Pietų Vietnamą už komunistų partizanų artizanų armijos Vietcong atitraukimą.

Visi šie dalykai būvę paruošti deryboms dar Kennedžio laikais. Žmonės, kurie juos paruošė, pasiliko iš didžiausios dalies Johnsono vyriausybėj (Walt Rostow ir kiti).

Filmų festivalyje Minske nebuvo "D. Gintaro" prizo

Balandžio 6 d. Minske uždarytame Pabaltijo ir Baltarusijos filmų festivalyje joks filmas negavo kasmet skiriamą "Didžiojo Gintaro" prizo. Geriausiu režisūrinu darbu buvo atžymėtas V. Zalakevičiaus darbas, jam sukūrus Lietuvos teigiamai įvertintą filmą "Vienos dienos kronika". Kronikinių filmų srity geriausiu žurnalo (kronika) pripažinta Lietuvoje rodoma "Tarybų Lietuva". (E)

rence McKearney pasakojo reporteriams, kad suimtasis prisipažinęs ir trečios moters nužudymu, Minnie Edmonds, 46 metų amžiaus iš Brooklyno. Ji buvo rasta nudurta savo namų kieme šio mėnesio pradžioj.

ROCKFORDO LIETUVIAI IR NAUJIENOS

50 garbingų metų praėjo, ir Naujienos sulaukė tyro brangaus aukso Jubiliejaus 1964 m. vasario 19 d.

Daug Lietuvos sūnų ir dukrų, Rusijos caro kieto režimo persekiotų, buvo priversti palikti savo gimtąją šalį ir traukti į išgarsintą aukso kraštą — Ameriką laimės ieškoti. Daug jų atvyko čia tiesiai nuo žagrės, be mokslo, ir tik nedidelė dalis turėjo aukštąjį mokslą ar bent buvo studentai.

Chicagoje susitelkė visi veiklieji lietuviai, čia gimė organizacijos, parapijos, buvo statomos bažnyčios, čia, pramatydami spaudos svarbą, pasauliečiai akademikai, įsteigė bendrovę, nutarė leisti laikraštį, pavadinę jį gražių Naujienų vardu. Sukrapštę paskutinius centus, nupirko skolon Ilgaudo spaustuve. Ilgaudas buvo žinomas ir Rockfordui, nes pas jį spausdinomė draugijų konstitucijas, plakatus, bilietus ir t. t. Susizinoję, jog jis pardavė spaustuve, nusipinėmė ir susirūpinomė, kas mums atliks spaudos darbus. Bet greit paaikškėjo, kad rūpesčiai buvo nepagrįsti.

Kaip Naujienos pasiekė Rockfordą?

Vienas iš energingų jaunuolių, Stasys Petrauskas, su kuriuo susipažinau 1913 m., priklauses Švedų socialistų kuopai, nusivedė mane į susirinkimą, kur susipažinau su Pijum Aleksynu. Kadangi kalbėjo angliškai ir švediška, o aš nesupratau, tai daugiau pas juos ir neėjau.

Bet užtat anuo metu — 1913 m. — lietuviai jau turėjo Kanklių Chora, kurio dainavimo atėidavo pasiklausyti S. Petrauskas. 1914 m. rugsėjo pabaigoje St. Petrauskas, paėmęs punda Naujienų iš Illinois Central stoties, užsikrovė ant dviračio ir, atgabėjęs į Kanklių Choro repeticiją, nutraukė repeticiją ir išdalinė dainininkams tą pirmąjį lietuvišką laikraštį. Susėdė skaitėmė ir džiaugėmė nauju dienraščiu. Mokėjusieji skaityti čia pat užsisakė Naujienas pas Petrauską. Aš buvau mėgėjas skaityti, bet bijojau skaityti Keleivį ir Kova, ėjusius, rodos, Bostone, nes kumigas per pamokslą sakė, kad šeiminingės duotų burdingieriams, skaitantiems bedieviškus laikraščius, esti šiaudu, nes bedieviai esą gyvuliai. Išsirašiau iš Lietuvos Seimų Kunigų Seminarijos leidžiamą Šaltinį ir Bačkauško Saulę. Gaspadinė nepykė, ir nereikėjo šiaudų esti. Pamačius Naujienas, prisiminiau Vilniaus žinias, kurias skaitydavau dar Lietuvoje, ir užsisakiau jas pas Petrauską, o Šaltinį ir Saulę numėčiau.

Maskolių okupacija sukretė JAV ir kitas demokratines šalis. Įvairių pakraipų, plačiosios Amerikos lietuvių kongresas

PIRKITE JAV TAURIMO BONUS

Naujienos laimėjo kovą su komunizmu

Kai Rusijoje Leninas nuvertė demokratinę Kerensko valdžią, tai jo pasekėjų atsirado Rockforde ir net pačioje Naujienų bendrovėje. Jie norėjo paminti dienraštį į savo rankas, bet jiems tai nepavyko, nors Naujienos ir buvo dar silpnos. Dr. P. Grigaitis pasakė savo kalboje Rockforde, kad komunistai eina galvomis, o ne kojomis. Todėl ir tu iškrėpeliu valdžia bus tokia pat. Šiandien Naujienos veda kovą su Amerikos raudonaisiais, ir jįe bijo daktaro P. Grigaičio.

Mūsų Rockfordo jauna kolonija augo kartu su Naujienomis, kurios teikė neįkainojamą paramą mūsų naujoms silpnoms organizacijoms. S. Petrauskas buvo pirmas Naujienų platintojas. Antras platintojas buvo Jonas Petraitis, trečias — Alfonsas Savickas.

Dabar Naujienos žinomos Rockforde, jų naujiems lietuviams nereikia siūlyti, jie patys sumoka pinigų Juozui Bacevičiui, kuris pasiūnia čekį Naujienoms ir neima nė cento nei už patarnavimą, nei už pašto ženklus.

Šiandien Rockfordo organizacijos džiaugiasi Naujienų sukaktuvėmis ir linki ilgiausių metų šiam dienraščiu, nusipelnusiam visokeriopos pagarbos. Ir iš tikro, jog Naujienos nemokamai skelbia organizacijų susirinkimus, parengimus ir t. t.

Lietuvių Tautos reikalai gvildenami Naujienose

Lietuviams, nukentėjusiems Pirmame Pasauliniame kare, sušėlpti buvo suorganizuoti du fondai: Romos katalikų bažnytinis ir kitas — tautinis. Naujienos skelbė aukų apyskaitas, į Naujienas kreipdavosi tūkstančiai lietuvių juridiniai klausimais ir visi be jokio atlyginimo gaudavo teisingus atsakymus. Taip pat ir dėl Lietuvos pripažinimo de facto Naujienos varė plačią agitaciją. Juk reikėjo surinkti milijoną parašų. Ir čia buvo laimėta.

Naujienos plačiai informavo apie Lietuvos kovas dėl nepriklausomybės, Naujienos visada laiku pranešė apie aukštų svečių iš Lietuvos lankymąsi JAV, Naujienos informavo apie garsųjį Dariaus-Girėno skridimą, Naujienos rūpinosi aukomis Pirmyn chorui, vykusiam į Lietuvą, Naujienos daug padėjo Amerikos lietuviams sportininkams, vykusiems į Olimpiada, ir t. t.

Lietuvos tragedija

Maskolių okupacija sukretė JAV ir kitas demokratines šalis. Įvairių pakraipų, plačiosios Amerikos lietuvių kongresas

Kaip suminkintinti mergaitės širdį, įrodė Howard Carno, Los Angeles mieste, prie savo namo garažo sienos prisėdama didelį plakatą su rašu "Tark Taip, panele Julie Lopp". Tai pamaciusi panele Julie tarė: "Taip!"

Pittsburghe, Pa., buvo suauktas Naujienų ir kitų laikraščių pastangomis. Čia užsimezgė A. L. Taryba ir nukentėjusiems tremtiniams padėti BAL Fondas. Čia ir vėl daug padėjo Naujienos, ne tik ragindamos siųsti maisto ir drabužių, bet ir dėdamos nemokamai visokių paieškų. Naujienos davė patarimų, kaip sudaryti garantijas atvykstantiems į JAV, blankų galima buvo nemokamai gauti Naujienose. Suprantama, kad ir kita lietuviškoji spauda prisidėjo, bet aš ypač čia išskeliu Naujienų nuopelnus, nes juk ir visas šitas straipsnis skiriamas Naujienoms garbingojo 50 metų Jubiliejaus proga. Suprantama taip pat, kad tik lietuviška komunistų spauda rekė visa gerkle, kad tik mažiau tremtinių patektų į šią laisvės šalį. Komunistų spauda metė daug kaltinimų mūsų nelaimingiems broliams ir net reikalavo, kad jie būtų gražinti ir patraukti teisman. Naujienos sėkmingai atremdavo šitokius nepagrįstus kaltinimus.

Rockfordo žvalgas

Stasys su Matilda istojo į SLA 77 kuopą ir kuopoje daug prisidėjo savo darbu įvairiose komisijose. Pagaliau priartėjo linksmos auksinių sukaktuvių dienos. Savo tėvelių 50 metų laimingo šeimyninio gyvenimo sukaktuvių iškilmingus pietus valgyt gražus artimųjų būrelis: abi dvikreles su žentais ir giminėmis. Pietūs bus puosniame užmiesčio restorane, o vakarienės bus pas Matildos gimines p. Poškus Rockforde.

Linksmos sukaktuvės

Stai ir prabėgo 50 metų gražaus harmoningo Stasio ir Matildos Čepulių sugyvenimo Rockforde. Abudu atvyko iš Lietuvos laimės čia ieškoti, tik ne abudu kartu ir prieš atvykdamį vienas kito nepažinojo.

St. Čepulis atvyko pirmiau ir apistojo anglies kasyklose. Matilda atvyko vėliau irgi į tas

pačias kasyklas pas savo giminės. Jaunai mergaitėi ten darbu nebuvo, o giminėms rūpėjo Matildai išpirkti gerą kavalerių. Ot ir išpiršo Stasį Čepulį. Jaunas tvirtas angliakasis Matildai duonutę uždirbs. Taip 1914 metais ir sukūrė jauną šeimynišką gyvenimą ir sutarė bėgti iš angliakasyklų į šviesesnį gyvenimą. Persikėlė į Rockfordą, kur Stasys gavo gerą darbą ir jam sekėsi.

Sportininkų pietūs

Praėjo sekmadienio rytą gausus būrys vyrų susirinko į Lietuvių Klubą sale, čia sutvarkė stalus, sudėjo indus dėl 150 svečių, o virtuvėje vyko kiti skubūs paruošiamieji darbai. Čia darbus ir paruošė atliko dar iš vakaro mūsų šeiminingės p. p. Sinkevičienė, Savickienė ir Mackevičienė.

NAMAMS TAISYTI

Sportininkams su savo žmonomis jau sėdint prie stalo, pirmininkas pranešė liūdną žinią, kad rengėjų komisijos vyriausioji nario Karolio Verbesko motinė Emilija Verbeskienė pasimirė, sulaukusi 84 metų.

Velionė Verbeskienė pagal savo gražią pavyzdinę šeimą buvo plačiai žinoma ir gerbiama, dėlto koplytėlėje jos atsiveikinti apsilankė gana daug žmonių, kurie sunėšė daugybę gėlių, apdėdami gyvų gėlių vainikais jos karstą ir apkabinėdami sienas.

Daug automobilių palydėjo velionę į amžinastį. Visi laidotuvių dalyviai buvo pakviesti į Lietuvių klubą užkandžiu. Reiškiau gilią užuojautą sūnums, dukrelei ir giminėms.

GERBIAMAS NAUJIENŲ PRIETELI, PAAUKODAMAS NAUJIENŲ MAŠINŲ FONDUI ATLIKSI DIDELI IR GARBINGA DARBA, KIEKVIENA DIDELĖ AR MAŽA AUKA BUS TINKAMAI IVERTINTA.

LOS ANGELES, CALIF.

Antanas Vosylius, 828 N. Lafayette Park Pl., Los Angeles, Calif., susilaukė savo žmonos iš Lietuvos. Jį atvyko balandžio 18 d. 7:20 vak. SAS' džetu. Antanas Vosylius kaip tik neseniai tapo JAV piliečiu.

Rašančiam šias eilutes teko susipažinti su dabartine ponja Vosyliene Vilniuje 1963 m. rugpjūčio mėn. Jos vardas Anelė, mergaitinė pavardė Piščukaitė. Buvo rimta mergina.

Paklausiau, kada apleido Lietuvą, koks buvo oras ir t. t. Atsakė, kad jai teko daugiau formalumų atlikti prieš išvykstant, nes ji juk ne JAV pilietė. Jos pasitikti į aerodromą atvyko daug A. Vosylius draugų, kuriems jis labai dėkingas. Visus

K. G. Urnežis

MELROSE PARK, ILL.

Motinos diena rengiama š. m. gegužės 3 d. 4:15 val. p. p. Sacred Heart parapijos senosios mokyklos požemio salėje, Rice ir 16-tos gatvių kampas. Motinos dienos oficialią dalį paruoš ir praves ateitininkų kuopa, talkininkaujant Juozui Pažerūniui. Ateitininkų kuopos pirmininkė Rasa Juknelytė rūpinasi, kad šventės programa būtų įdomi ir turininga. Motinos dienos rengiama globoja ir susirinkusius kava pavaišins L. B. Melrose Park apylinkės valdyba. Visuomenė kviečiama dalyvauti. Įėjimas laisvas.

Rinkimai į JAV Lietuvių Bendruomenės IV-tąją tarybą Melrose Parke vyks gegužės 9 ir 10 d. Rinkimų būstinė Sacred Heart parapijos senosios mokyklos požemio salė, rinkimų dienis bus atidara: gegužės 9 d. nuo 8:30 ryto iki 1:00 val. p. p. ir gegužės mėn. 10 d. nuo 1:00 val. p. p. iki 6 val. vakaro.

Rinkimų komisija sudaro: Antanas Stankevičius, pirm., 1207 North 16th Ave., Melrose Park, Ill., 60160, telf. FI 4-8653 ir nariai Titas Briškaitis, Kazys Juknelis, Grožvydas Lazauskas ir Kazys Markus. Balsuoti kviečiami visi apylinkės lietuviai, sulaukę 18 metų. Siemet galima balsuoti ir nesumokėjus nario mokesčio. Negalį atvykti rinkimų dienomis į balsavimo būstinę, galės balsuoti ir paštu, gavę iš Rinkimų Komisijos pirm. tam specialius vokus ir balsavimo lapelius.

Juozas Pažerūnas, Melrose Park apyl. narys, kandidatuoja į JAV L. B. IV Tarybą. Melrose Park lietuviams jis yra žinomas kaip Lituanistinės mokyklos įsteigėjas ir pirmasis tos mokyklos vedėjas ir mokytojas. Pakvietė pas save vaišėms. Svečiai palinkėjo ponams Vosyliams laimingo gyvenimo.

K. G. Urnežis

Po dolerį už metus!

Sveikinu Naujienas garbingos ir reikšmingos 50 metų sukakties proga, linkėdamas joms sulaukti dar kitos 50 m. sukakties!

Naujienas laukau ne vien laikraščiu, bet teatru, teatru, kuri sekdamas matau ne vien darbo žmonių reikalus, bet visos žmonijos ir viso pasaulio judėjimą. Tame teatre matau žmoniją, padalytą į tris dalis: fašizmą, komunizmą ir demokratiją. Fašizmas ir komunizmas — abu stengiasi sunaikinti demokratiją. Jie vienas į kitą šiaip "spiaudo ug-nimi", bet puldami demokrati-ją, glaudžiai bendradarbiauja. Naujienos — lyg kulkosvaidis, kuris padeda demokratijai atrem-ti abu priešus. Štai kokių minčių kilo manyje sekant ir studijuojant tą teatru teatrą per penkiasdešimt metų!

Tad, Gerbiamieji Naujienų Leidėjai, už tą man padarytą paslaugą siunčiu dovanų — po vieną dolerį už kiekvienus metus.

Su gilia pagarba
J. Adomaitis,
2700 W. Havana Dr.,
Hollywood, Fla.

starnuotu metu Juozas Pažerūnas nuosirdžiai rūpinasi subur-ti vietos lietuvišką jaunimą ir auklėti jį lietuviškoje dvasioje. Aktyviai dalyvaudami rinkimuose Melrose Park apyl. lietuvių gali turėti pagrįstų vildų praversti savo atstovų į JAV L. B. IV-ą Tarybą. S. V.

T V O R O S
CHAIN-LINK FENCE
42 inčiu aukščio, 9 oazo storumo, lengta, ir cementa — \$145 pėda.
Aluminiūsus, nerūdijančio plieno (stainless) ar nylono durys, langai, stogeliai (awning) ir kita namų moderninimo reikmenys.
K. BUTKUS
LU 5-6291

Pavasariui ateinant Laikas svarstyti Jūsų nuosavybės klausimus
Cia jums pagalbą gali ateiti
STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

- JAU NERA PER ANKSTI pradėti darytis dėl jums tinkamo namo ar planuoti taisyra jūsų turimo namo.
- Paskolos namams įsigyti gali būti duodamos iki 90% nuo namo vertės išsimokėtinai iki 30 metų.
- Paskolos duodamos iš žemiausio galimo procento.

MORGICINOS PASKOLOS jums laisvai leidžia:

- Papildomai skolintis bet kuriems jūsų svarbiems reikalams, skolos suma vėl pakeliant iki originalės jūsų pirmo morgičiaus sumos.
- Daryti papildomus mokėjimus pirmyn.

NAMAMS TAISYTI paskolos gali būti duodamos iki 5 metų išsimokėjimui ir be jokių jums papildomų skolintimosi išlaidų.

Teiraukitės asmeniškai arba telefonu Virginia 7-1141

JUSTIN MACKIEWICH, Valdybos Pirmininkas
JUSTIN MACKIEWICH Jr., Prezidentas

DARBO VALANDOS:
Pirmad. 9 iki 8 val. vak.
Antradi. 9 iki 4 val. vak.
Trečiadien. — nedirbama.
Ketvirtad. 9 iki 8 val. vak.
Penktad. 9 iki 4 val. vak.
Šeštad. 9 iki 12 val.

CHARTERED AND SUPERVISED BY U. S. GOVERNMENT.
4192 ARCHER AVE. CHICAGO 32, ILLINOIS Virginia 7-1141

Veizdas iš pilietinių teisy demonstracijų New Yorke pasaulinės parodos atidarymo proga. Policininkai traukia iš traukinio demonstrantus, kad galėtų uždaryti duris. Durų ne-uzdarius, traukinys negali pavažiuoti.

ALFONSAS NEVARDAUSKAS

DAR DEL KLAIPEDOS SUKILIMO

Ne man buvusiam eiliniam Klaipėdos krašto ofenzivos dalyviui spręsti bei gvildinti, kieno įsakymu buvo įvykdytas Klaipėdos sukilimas. Bet aišku kaip šviesia diena, kad sukilimas buvo įvykdytas vardan Lietuvos. Todėl reikia prileisti, kad jis nebuvo kieno nors iš piršto išlaužtas, bet, Lietuvos vyriausybės sprendžiant Lietuvos egzistencijos reikala, buvo pramatyta, jog aliantai simpatizuoja Lenkijai, o Lenkija deda visas pastangas Klaipėdos kraštą su uostu pasiglemžti ir tuo užgniaužti Lietuvos egzistenciją.

Lietuvai atsidūrus šitokioje padėtyje, teko Klaipėdos krašto likimą nedelsiant išspręsti. Čia netenka aiškinti, kokių būdu Lietuvos vyriausybė priėjo išvada, jog Klaipėdos kraštas turi būti prijungtas prie Lietuvos, tik vieną galima pasakyti ir to niekas negali nuginčyti, — kad Klaipėdos prijungimo klausimas buvo pavestas smulkiai išstudijuoti ir Klaipėdos krašto prijungimo planas paruošti ponui Jonui Budriui.

Kai buvo galutinai nusistatyta, Jonui Budriui buvo pavesta Klaipėdos krašto prijungimas. Ir iš jo vyriausiojo sukilėlių-savanorių štabo plaukė visi tuo reikalu susiję įsakymai bei potvarkiai.

Tiesa, Klaipėdos krašto prijungimą vykdant p. M. Bajoras gerai atliko jam pavestą uždavinį ir parodė didelę drąsą bei aukštą karininko sugebėjimą savo grupės vadovavime, kai užėmė prancūzų ir vyriausiojo aliantų komisaro prefektūrą. Tačiau prancūzų prefektas (aukštasis komisaras) Petisnė, kai sužinojo iš paties p. M. Bajoro, jog jis ne Budrys, tai atsisakė su juo vesti betkokį pasitarimą, paprašydamas pasimatymo su vyriausioju sukilėlių-savanorių vadu Jonu Budriu.

Kaip ten bebūtų buvę, bet mes aukštesniuose ar žemesniuose karinio parengimo laipsniuose sukilėliai-savanoriai bei vykdomosios Klaipėdos ofenzivos dalyviai negalėtumėm pasisavinti tos garbės, neatlikę tų pareigų. Pz. Bajoras sako "Aš užėmiau Klaipėdą" ir savo straipsnyje Naujienose 1964 metų kovo mėn. 28 dienos numerį teigia įvykdyti Klaipėdos užėmimą. Be to, jis tvirtina, kad jo įsakymu buvo sustabdytas prancūzų bei vokiečių pasipriešinimas ir nuginkluoti jų daliniai. Toliau teigia, kad jis nuvykęs į vyriausiąjį sukilėlių štabą, kur radęs karininkus prie prancūziško konjako ir blynų su spirgučiais besivažinancius ir nieko nežinančius, kas Klaipėdoje darosi.

Mano manymu, Klaipėdos ofenzivoje negalėjo būti "aš". Juk visi sukilėliai-savanoriai ėjo atlikti šventą Lietuvos vyriausybės jiems uždėtą pareigą. Labai graudu, kad po 40 metų atsiranda iš tų pačių ofenzivos da-

lyvių, savo teigimais žeminančių visų sukilėlių-savanorių atliktą žygį, kurio priekyje stovėjo Klaipėdos krašto gelbėjimo komitetas ir sukilimo vyriausias sukilėlių-savanorių armijos vadas p. Jonas Budrys. Tokiu savo teigimu p. M. Bajoras tik pažeidžia patį sukilimą ir garbę visų Klaipėdos krašto ofenzivos dalyvių, kokių būdu jie bebūtų sukilime dalyvavę.

Žemiau paduoodu Jono Vanaigčio "Kovos keliais" almanacho ištrauką, iš kurios galėsime geriau spręsti, kaip buvo vykdomas Klaipėdos krašto sukilimas ir kas jį įvykdė.

SUKILIMAS

Gražus ir saulėtas išaušo 1923 m. sausio 10 d. rytas. Jis atnešė Klaipėdos kraštui naujienų, kurių visi laukė. Pasirodė, kad Erdmono Simonaičio neveltui sakytą Ambasadorių konferencijai Paryžiuje, kad krašte bresta sukilimas.

Visų trijų apskričių žemesniuose punktuose pasirodė klaidėčių būreliai. Jie buvo apginkluoti įvairiausių sistemų šautuvais ir apsirėngę paprastais civiliais rūbais. Tik ant rankovių turėjo užsirišę žalias juostas, pažymėtas raidėmis: M. L. S., tas reikė — Mažosios Lietuvos Savanoris. Tuos būrelius netikslu būtų vadinti sukilėliais, nes jie nešaudė ir niekam nieko nedarė. Vienas jų sukilimas reikėsi tik tuo, kad tie savanoriai, nuėję į valdžios įstaigas, paimdavo valdininkų bei tarnautojų pasižadėjimus, klausyti Vyriausiojo Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komiteto ir sąžiningai eiti pareigas, kurios jiems bus pavedamos. Nei vienas žmogus nebuvo suimtas. Nepavartota jokio smurto. Net policininkai buvo nuginkluoti tiksliai tie, kurie iš seniau buvo pasižymėję priešlietuvišku nusistatymu ir iš kurių galima buvo laukti neklusnumo bei provokacijų. Nei vienas žmogus niekur nepasipriešino Mažosios Lietuvos savanoriams. Visame krašte naujoji tvarka buvo įvesta, nepalaidus nė vieno šūvio.

Tą pačią dieną vakarop paskiriami sukilėlių būreliai pradėjo artintis į Klaipėdą ir supti miestą. Vyriausias Mažosios Lietuvos savanorių štabas apsisotojo Ginduliuose.

Sausio 11 dieną Klaipėdoje sustreikavo visų stambesniųjų pramonės įmonių darbininkai, tuo būdu pareikšdami savo nepasitenkinimą esamąja padėtimi ir savo pritarimą sukilėliams. Galima buvo tikėtis, kad Vyr. Komisaras Petisnė tokios padėties akivaizdoje nusileis, pripažins Gelbėjimo Komiteto paskirtąjį direktorijos pirmininką p. Simonaitį ir tuo būdu legalizuos naująją tvarką. Tačiau, jis nemanė to daryti ir ėmė ruoštis karui. Šią savo nusistatymą jis paskelbė gyventojams, išleis-

damas atsišaukimą vien vokiečių kalba ir įsakdamas tą atsišaukimą išlaidyti gatvėse:

"Klaipėdos krašto gyventojai! Didokas skaičius civilių asmenų ("Freishealler") įsiveržė į Lauksargių stotį. Kai po Santarvės Valstybių atstovas aš priešinsiuos visomis turimomis priemonėmis prieš krašto neliečiamybės sulaužymą.

Kviečiu gyventojus laikytis ramybės ir atsiduoti savo užsiėmimui ir savo darbiui. Santarvės valstybių man pavestą postą aš neapleisiu. Petisnė".

Denver, Colo., antis, nepanorėjusi žingsniuoti kartu su kitomis savo serimis, užsako ant automobilio. Automobiliję važiuoju vaikas stebisi, kas tas neprašytas keleivis planuoja.

Tą pačią dieną vakare buvo išleistas ir paskelbtas įsakymas, įvedas cenzūrą laikraščiams ir kitiems spausdinėjams:

"1. Laikraščiai, atsišaukimai ir visokios rūšies spausdiniai, kurie turi tikslu tramdyti viešąją tvarką arba saugumą, arba elgesį Vyriausiojo Komisarų, Apstatymo kariuomenės arba valdžios, išleisti uždraudžiami ir konfiskuojami.

2. Spausdiniai visų rūšių privalomi Vyr. Komisarų spaudos skyriaus prieš cenzūrą.

3. Kas eis prieš šį įsakymą, bus manim baudžiamas pinigine bausme ne mažiau 200,000 markių. Be to, spaustuvė įstaiga gali būti laikinai uždaryta.

Petisnė,
Vyr. Komisaras,
Ent. Valst. Atstovas".

Lygiagrečiai su šiais pareidymais buvo vykdomi ir grynai kariško pobūdžio pasirušimai. Prancūzų kariuomenė ir policija užėmė pozicijas miesto parkraščiuose ir artimiausiose apylinkėse nuo Krantinės pro Aulakio dvarą, Luizės dvarą, Send-

varį, Rumšiškių dvarą, Gedimino dvarą iki Kuršmarių. Mieste pradėda verbuoti savanorių ir siųsti juos į pozicijas. Mieste buvo paskelbtas apgulos statusas.

Visa tas aiškiai rodė, kad pats Petisnė nesuspėjęs pasiūlyti taikingą būdą konfliktui likviduoti. Todėl sukilėlių vadovybė sausio 12 d. pasiuntė į Klaipėdą du parlamentarus — Gerviną ir Kibelką, kuriuodu įteikė Petisnė šitokią raštą:

"Jo Ekscelecijai Ponui Alijantų Ober-Komisarui Klaipėdos krašte.

Klaipėdos krašto savanorių kariuomenė, susidariusioji iš laisvanorių jėgų įstojujų piliečių, yra apėmusi visą šalį.

Vyriausias Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetas pavedė man įteikti Klaipėdos miestą ir atstatyti direktoriją, kuri prarado piliečių pasitikėjimą. Jos vieton visame krašte jau veikia gyventojų valia pastatytoji laikinoji krašto vyriausybė ir netrukus ji pradės veikti Klaipėdoje.

Iki šiam laikui nepalietas nė vienas kraujo lašas, o viso krašto gyventojai su didžiausiu džiaugsmu sutiko perversmą, visame krašte administracija ir policija eina ir toliau

savo pareigas. Tik šiandien, prisitartinę prie Klaipėdos, mes buvome sutikti šautuvų ir kulkosvaizdžių ugnimi.

Be to, turiu garbės pareikšti Jūsų Ekscelecijai, kad mano vedamoji savanorių kariuomenė nekariauja su Aukštąja Santarve ir yra visai neutralė prieš garbingosios Prancūzų kariuomenės. Mes suklome tik nepakenčiamos direktorijos nuverti. Visa šalies tvarka pasilieka tokia, kaip ligi šiol yra buvusi, o su garbingąją Prancūzų kariuomene mes norime nustatyti širdingiausius santykius. Dėl to prašau Jūsų Ekscelecijos, Gerbiamašaj Ponui Ober-Komisarui, atitraukti Prancūzų kariuomenę į jos būstines ir sulaukyti ją nuo karo veiksmų, o policijai įsakyti eiti savo tiesiogines pareigas, neklidindant man ramiai įžengti Klaipėdon.

Jūsų Ekscelecijos sutikimą išpildyti šį mano prašymą malonėkite pranešti man šiandien ne vėliau 3 valandos 12 sausio gražindami mano pasiūstuosius parlamentarus.

Atsakomybė prieš Alijantų vyriausybę už praliėtą kraują, jeigu tas atsitiktų, po šiam mano pareikškimui kris ne ant mūsų.

Iš savo pusės tikrinu tiek garbingąją Prancūzų kariuomenę, tiek visiems Klaipėdos gyventojams ir valdininkams pilniausią neliečiamybę. Tik su tais, kas išdrįsta pakelti ginklą prieš savanorių kariuomenę arba kėsinas ardyti tvarką ir gyventojų ramybę, elgsiuos sulig karo metu įstatymais.

Informacijos dėliai turiu garbės pridėti:

1. Manifestas visiems gyventojams Klaipėdos krašto.
2. Officiers et soldats de France.
3. An die Beamten. u. Angestellten des Memelgebiets".

Pasirašė: Budrys, Mažosios Lietuvos Savanorių Kariuomenės Vadas, Oksas, Štabo Viršininkas".

Petisnė atsakė, kad karo veiksmams prasidėjus, visą valdžią perėmęs prancūzų ginkluotų pajėgų viršininkas majoras Thibot ir kad todėl visais reikalais, susijusiais su kariuomenės veiksmams, reikia kreiptis į jį. Atsa-

Between Now and May 12th...It's

BLUE CROSS. BLUE SHIELD.

Join-Up Time

Have you ever been in a hospital and lain awake far into the night worrying over whether you or a loved one would get well? And have you worried too about where the money was coming from to pay hospital and doctor bills?

No one knows when a serious illness or an accident will strike. Therefore, to help protect yourself against unexpected hospital and doctor bills... be sure to join Blue Cross now while you can. You see... Blue Cross is the hospitals' own plan to help you pay hospital bills. And Blue Shield is sponsored by doctors to help you pay the doctor bills which go with every hospital stay.

Right now... there are these ways to join. Join through a group where you work or through your County HIA. You can also join direct... if you're under 65 and in good health. And if you're over 65... ask about the special plan for Senior Citizens. So if you don't have Blue Cross and Blue Shield... be sure to enroll before this special offer ends on May 12th. Go to your nearest hospital today and ask for an application folder. Be sure to mail it before May 12th.

BLUE CROSS Plan of Hospital Service Corporation

BLUE SHIELD Plan of Illinois Medical Service

Headquarters: 425 N. Michigan Ave., Chicago 21 Branch Offices throughout Illinois

PROTECT YOURSELF... PROTECT YOUR FAMILY
GET AN APPLICATION FROM YOUR HOSPITAL

varį, Rumšiškių dvarą, Gedimino dvarą iki Kuršmarių. Mieste pradėda verbuoti savanorių ir siųsti juos į pozicijas. Mieste buvo paskelbtas apgulos statusas.

Visa tas aiškiai rodė, kad pats Petisnė nesuspėjęs pasiūlyti taikingą būdą konfliktui likviduoti. Todėl sukilėlių vadovybė sausio 12 d. pasiuntė į Klaipėdą du parlamentarus — Gerviną ir Kibelką, kuriuodu įteikė Petisnė šitokią raštą:

"Jo Ekscelecijai Ponui Alijantų Ober-Komisarui Klaipėdos krašte.

Klaipėdos krašto savanorių kariuomenė, susidariusioji iš laisvanorių jėgų įstojujų piliečių, yra apėmusi visą šalį.

Vyriausias Mažosios Lietuvos Gelbėjimo Komitetas pavedė man įteikti Klaipėdos miestą ir atstatyti direktoriją, kuri prarado piliečių pasitikėjimą. Jos vieton visame krašte jau veikia gyventojų valia pastatytoji laikinoji krašto vyriausybė ir netrukus ji pradės veikti Klaipėdoje.

Iki šiam laikui nepalietas nė vienas kraujo lašas, o viso krašto gyventojai su didžiausiu džiaugsmu sutiko perversmą, visame krašte administracija ir policija eina ir toliau

savo pareigas. Tik šiandien, prisitartinę prie Klaipėdos, mes buvome sutikti šautuvų ir kulkosvaizdžių ugnimi.

Be to, turiu garbės pareikšti Jūsų Ekscelecijai, kad mano vedamoji savanorių kariuomenė nekariauja su Aukštąja Santarve ir yra visai neutralė prieš garbingosios Prancūzų kariuomenės. Mes suklome tik nepakenčiamos direktorijos nuverti. Visa šalies tvarka pasilieka tokia, kaip ligi šiol yra buvusi, o su garbingąją Prancūzų kariuomene mes norime nustatyti širdingiausius santykius. Dėl to prašau Jūsų Ekscelecijos, Gerbiamašaj Ponui Ober-Komisarui, atitraukti Prancūzų kariuomenę į jos būstines ir sulaukyti ją nuo karo veiksmų, o policijai įsakyti eiti savo tiesiogines pareigas, neklidindant man ramiai įžengti Klaipėdon.

Jūsų Ekscelecijos sutikimą išpildyti šį mano prašymą malonėkite pranešti man šiandien ne vėliau 3 valandos 12 sausio gražindami mano pasiūstuosius parlamentarus.

Atsakomybė prieš Alijantų vyriausybę už praliėtą kraują, jeigu tas atsitiktų, po šiam mano pareikškimui kris ne ant mūsų.

Iš savo pusės tikrinu tiek garbingąją Prancūzų kariuomenę, tiek visiems Klaipėdos gyventojams ir valdininkams pilniausią neliečiamybę. Tik su tais, kas išdrįsta pakelti ginklą prieš savanorių kariuomenę arba kėsinas ardyti tvarką ir gyventojų ramybę, elgsiuos sulig karo metu įstatymais.

Informacijos dėliai turiu garbės pridėti:

1. Manifestas visiems gyventojams Klaipėdos krašto.
2. Officiers et soldats de France.
3. An die Beamten. u. Angestellten des Memelgebiets".

Pasirašė: Budrys, Mažosios Lietuvos Savanorių Kariuomenės Vadas, Oksas, Štabo Viršininkas".

Petisnė atsakė, kad karo veiksmams prasidėjus, visą valdžią perėmęs prancūzų ginkluotų pajėgų viršininkas majoras Thibot ir kad todėl visais reikalais, susijusiais su kariuomenės veiksmams, reikia kreiptis į jį. Atsa-

kydamas buvo mandagus ir atrodė, kad yra vilties susitarti.

Sekančią dieną panašaus turinio raštas per parlamentarus buvo nusiųstas majorui Thibot, bet dabar prancūzai jau turėjo žinių, kad į Klaipėdą siunčiami anglų ir prancūzų karo laivai, paremti okupacinę prancūzų kariuomenę.

Thibot labai drastiškai elgėsi su mūsiškiais parlamentarais ir, kelioliką valandų užvilkinęs, atsiuntė šiurkščiu tonu raštą atsakymą, reikalaujantį, kad sukilėliai išsinešdintų iš Klaipėdos krašto. Atsakymas buvo be jokio parašo.

Kadangi sukilėlių vadovybės rašte majorui Thibot buvo sakoma, kad negavus patenkintų atsakymo, bus pradėti karo veiksmai, tai sausio 13 d. priešakinėms sukilėlių uztvaroms buvo įsakyta šaudyti priešininkų žvalgus ir kliūdyti visokių prancūzų manevravimų fronto zonoje. Be to, iš Šilutės ir Pagėgių rajono buvo patraukta prie Klaipėdos tie Mažosios Lietuvos

savanoriai, kurie tenai buvo atliekami. Šiems atvykus, buvo nusistatyta pulti Klaipėdą naktį tį sausio 14 d. Puolimo planas reikalavo gana didelio mūsiškių jėgų pergrupavimą, kad turėtume persvarą tuose punktuose, kur priešininkas buvo gerai įsistiprines. Kad persigrupavimas nebūtų priešininko pastebėtas, jis tegalėjo būti vykdomas tiksliai sutemoms. Manyta, kad ilgos sausio mėnesio nakties pilnai pakaks šitam uždaviniui atlikti ir paryčių bus galima pradėti puolimas. Bet 1923 m. žiema buvo vėlyba. Žemė buvo dar nesušalusi. Teko tamsoje be kelių klampoti per purvynus. Persigrupavimui sugaišinta dvigubai laiko, negu buvo manyta. Pagaliau ir savanoriai pasirodė tiek nuilę, kad nebeturėjo energijos pulti priešą. Įsakymas buvo atšauktas ir kautynės atidėtos.

(Bus daugiau)

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

4 1/2% 5%

current dividend on investment bonus

4 1/2% DIVIDENDĄ MOKAM UŽ VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS

4 metų Investment bonus sąskaitom mokam 4 1/2% dividendą kas pusmetį ir ekstra 1/2% per metus išmokam pabaigoj 4 metų.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 ARCHER AVENUE — CHICAGO 32, ILLINOIS

Valandos: pirmad., antrad., penktad. ir šeštad. 9:00 r. — 4:30 po pietų; trečiadieniais uždaryta; ketvirtad. 9:00 r. — 8:00 val. vak.

CRANE SAVINGS and Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.

47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083

Nemokamai vieta automobiliams

4 1/2% ON INVESTMENT ACCOUNTS

Mokame nuo 1962 metų vasario 1 dienos Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d. Prašome aplankyti naują mūsų namą.

VALANDOS: Pirmad. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrad. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždaryta.

3 — NAUJIENOS, CHICAGO & ILL. — MONDAY, APRIL 27, 1964

INVEST IN UNIVEST

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

CURRENT Dividend Rate

4 1/2% per annum

Effective April 1, 1960

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. HALSTED STREET CHICAGO 8, ILL. Phone HAymarket 1-3070

All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

Universal Investment Share Account

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc. 1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. HAYmarket 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:	
in Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per 3 months, \$4.00 per 1 month. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per 3 months, \$4.00 per 1 month.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	

Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose	
metams	\$15.00
pusei metų	\$8.00
trims mėnesiams	\$4.00
vienam mėnesiui	\$1.50

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Apžvalga

BIMBOS KVAILIOJIMAS

Lietuviškų kom-davatkų vadas A. Bimba savo "progresyvioje" gazietoje rašo:

"Atsimenate praėjusį karą? Kur gi neatsiminsite. Kai Chicagoje naujieniečiai su Grigaičiu priešakyje šaukė 'trys valio Hitlerio legionams!', tai Pranas Ancevičius, sėdėdamas Berlyne, kaipo "N." korespondentas, tose pačiose 'Naujienose' džiaugėsi, kad Hitleris kuria 'naują Lietuvį'.

"Ancevičiaus nelaimė, kaipo pilnakraujo menševiko..."

Bimbos kliejėjimai darosi tolyn vis kvailiesni. Seniau jįsai per kelis metus kartojė V. Andriulio sufabrikuotą melą, kad savaitraštis "Jaunimas" šaukė "tris valio už Hitlerio legionus". O dabar jįsai jau rašo, kad taip šaukė "naujieniečiai su Grigaičiu priešakyje".

Mirusįjį Praną Ancevičių Bimba paverė "pilnakraujų menševiku", nors niekad nebuvo girdėta, kad Ancevičius kada nors priklausė tai menševikų partijai ar iš viso kuriai nors rusų partijai.

Medicinoje yra žinoma liga *progresyvas paralizmas*. Bet iš Bimbos kliejimų progresas matyti, kad yra ir *progresyvas kvailėjimo* liga.

Šita prasme, Bimba ir jo pasekėjai gali iš tiesų vadintis "progresyviais".

Reikalingi tenorai, bosai

Chicago Parkų Distrikto sav. Grant Parko simfonijos orkestrui ieško tenorų ir bosų. Šią vasarą orkestro choras turės dalyvauti dešimtyje koncertų savaitgalių programose, k. a. Verdi Requiem, Madame Butterfly, Mucic Man, Hoffmano pasakas ir kt. Choro repeticijos prasidės gegužės 12 d. kas antradienį vakarais nuo 10 val. Norintieji įstoti, prašomi telefonuoti HA 7-5252, extension 500 arba 510.

"NAUJIENOS" BOLŠEVIKAMS YRA RAKŠTIS JŲ AKYSE

pasitiko didelės entuziastiškos minios žmonių.

Jei prezidentui seksis panašiai ir toliau, tai ateinančio lapkričio 3-ji bus jo triumfo diena.

Tačiau — iki tos dienos dar daugiau kaip 6 mėnesiai. Pasaulyje gali dar visko atsitikti.

LIETUVA IR TARPTAUTINĖ TEISĖ

Kinams spustelėjus ant sovietų uodegos, ir rusiškas imperiastas pradėjo rėkti apie tarptautinę teisę ir moralę. Tarptautinė teisė ir moralė nėra jokia didžiųjų šalių privilegija. Labai džiugus reiškinys, kad ir didieji pripažįsta, kad tokie dalykai pasaulyje yra, bent tada, kada tai jiems yra naudinga ir reikalinga. Nuo Roosevelto administracijos iki Čruščio pareiškimų praėjo gerokas laiko tarpas, ir atrodo, kad didieji visai apie tai buvo pamiršę ir tik jėga stengėsi vadovautis, pasidalinę pasaulį savo įtakos sferomis. Bet kyla naujos jėgos ir naujos tautos, ir visa matematika grūna. Pergalės neužtenka, galia nevada, kyla naujos jėgos ir naujos tautos, ir visa matematika grūna.

Šių laikų pasaulyje Jungtinės Tautos su visais savo kilniais straipsniais pasirodė žymiai mažiau pajėgios, kaip buvusi Tautų Sąjunga. Jų kultūrinę veiklą mes gerai pažįstame, kad spaudinami leidiniai, kurie pažeidžia tarptautinę teisę ir moralę. Jos, užuot buvusios tarptautinės teisės ir moralės institucija, išviro greičiau į pagelbinę tarptautinę organizaciją, kuri savo veikloje konkuruoja su tuo seno ir gerai veikiančiomis tarptautinėmis organizacijomis.

Nenorime šia svarstyti politinių reiškinų. Norime tik pažvelgti grynai teisiniu požiūriu, kokių keistenybių vyksta Jungtinių Tautų veikloje ir kur jos yra bejėgios net žodį ištartū, kaip tarptautinis organas.

Imant politškai, atrodo, kad Lietuvos okupacija tėra tik mūsų ir Sovietų reikalas. Bet ar taip iš tikrųjų yra?

Signatarai, kurie sukūrė Tarptautinį Karo Tribunalą karo nusikaltėliams teisti, neišrado jokios naujos teisės, tik apipavidalino tai, kas tuo metu veikė ir tebeveikia šiandien. Buvo gal tik teismo procedūra nauja. Bet tuo buvo sukurtas procedentas, privalomas ir patiems signatarams.

Vokiečiai buvo pripažinti nusikaltėliais ir nubauti už Klaipėdos užėmimą, mums net visai nedalyvaujant. Tad argi visų trijų Pabaltijo valstybių užėmimas yra mažesnis nusikaltimas, dėl kurio tarptautinė teisė ir moralė visai negalioja? Ar tik mes vieni turime su tuo nusikaltimu kovoti? Anaitol.

Nuernbergo sprendimas aiškiai sako, kad karas yra blogis, nėsė rusų-vokiečių derybose visa Lietuva buvo perleista Maskvai (kuo ji pasiremiant ir okupavo Lietuvą 1940 m. birž. mėn. 14 d.), su sąlyga, kad tam tikra Sūdavo krašto dalis pagal Šešupę (o gal pagal Rausvės upelį su Suvalkų trikampiu) paliks vokiečiams. Galop, šį suktą sanderį beplečiant, Maskva atpirko šį kraštą iš vokiečių už septynias su puse milijono dolerių, teikdamą už tai vokiečiams visokią karinę medžiagą reikalingą jiems kovoje prieš anglos - amerikiečius. Taip ir užsihaigė dviejų imperialistų suloštoji tragedija: "laisvanoriškas" Laisvos Lietuvos "įsijungimas" į Sovietų Rusijos Sąjungą!!!

Rusų ir lenkų imperialistiniai kėsiai

Ir pos šiai dienai per Sūdavo-J.-D. žemę, rusams savo imperialistinius kėsčius vykdančiam, Majoje Lietuvoje įsteigus Kalingradskąja Oblast, palikė senasis pūvis iš 1422 m. bet toliau palikė dar kruvinesnis (pūvis) iš 1919 metų, tai taip vadinamoji lordo Curzono linija, kuri nepaisant tautinių aspektų, buvo pravesta apsaugai lenkų interesų prieš to laiko Maskvos bolševikų agresiją. 1945 m. ši linija, kiek ji lieti ukrainus ir gudus, Staļno buvo koreguota, bet kiek liečia Lietuvą (Tarpyb. L.) ji paliko ta pati krūpėmis (Zagais) iškraipyta apskričių siena iš caro laikų, ir tokiu būdu didelį plotą senų lietuviškų etnografinių žemių paliko kitoje

šiai buvo pripažinti už tos sutarties sulaužymą kalti. Ir net rusai buvo tarp teisėjų. O argi atsakė Sovietai, kad pagal tą sutartį jie užėmė Pabaltijo valstybes?

Pabaltijo valstybių problemas sunkumas ir apimtis neatleidžia nė vieno nuo jos išsprendimo. Sovietų Sąjunga pripažino principus, išdėstytus Teismo ir Jungtinių Tautų Čarteriuose, kartu su trimis kitomis didžiosiomis valstybėmis ir su mažesnėmis. Žmonijos sveika nuovoka reikalauja, kad teisė nesibaigtų, tik nubaudus vienus. Ji turi pasiekti visus, kurie turi galią ir ją naudoja piktam. Teisė apsprendžia ne vien tik mažų žmonių veiksmus, bet ir valdovai yra "under God and the law", kaip sakoma angly.

Kita keistenybė yra ta. Pats Nuernbergo Teismas pripažino, kad labiausiai autoritetingas tarptautinės teisės šaltinis, kuris liečia puolimo karą, yra kaip tik 1933 m. liepos 3 d. Londone pasirašytoji Konvencija, dalyvaujant Rumunijai, Estijai, Lenkijai, Turkijai, Latvijai, Sovietų Sąjungai, Persijai ir Afganistanui. Lietuva prie tos konvencijos prisidėjo vėliau. Tas autoritetingiausias teisės šaltinis buvo sulaužytas. Kas tai padarė, yra visiems žinomas istorinis faktas.

Politiniai, ekonominiai, kariniai, ar kiti sumetimai nėra joks pateisinimas užpulti kitą. Kai Sovietai mus užpuolė, nei mes puolm juos, nei vokiečiai puolė mus ar Sovietus. Kai rusai su vokiečiais sprendė mūsų likimą, Europoje dar jokių karo veiksmų nebuvo.

Teisėjas Jackson sakė, jog, nežūrint to, kad tarptautinė teisė yra pirmiausia taikoma vokiečių vadams, ji apima visus, ir turi pasmerkti ir kitų tautų užpuolikus, įmant ir tuos, kurie sėjo Nuernbergo teisėjų suole.

Galima ir daugiau tokių keistenybių nurodyti, kurios liečia tarptautinę teisę ir moralę. Jų yra kalnai.

Paimkim, kad ir tokį Kelogo-Briano pakta. 1929 metais Anglijos vyriausybė buvo oficialiai pareiškusi, kad Tautų Sąjungos Aktas ir Kelogo-Briano Paktas, paėmus drauge, panaikina teisę imtis karo kaip tautinės politikos priemonės ir draudžia valstybėms, kurios pasirašė tuos aktus, padėti tam, kas juos laužo. Pažeidimas prieš vieną šalį yra pažeidimas prieš visus.

Mes buvom ir Tautų Sąjungos narys ir buvom pasirašę Kelogo-Briano pakta. Ir kas mums padėjo? Tik Jungtinės Valstybės padarė oficialų pareiškimą. O Anglijos laikyseną mūsų ir sovietų atžvilgiu lėmė ne teisiniai, bet politiniai sumetimai. Buvo šokta sovietams į talką, nepaisant to, kad jie buvo išmesti iš

Gegužės mėnuo

Senesnio amžiaus piliečių mėnuo

Illinojaus valstybės darbo samdos tarnyba (Employment Service) skelbia gegužės mėnesį senesnio amžiaus piliečių (senior citizens) mėnesiu, su šūkiu: "Duokite progą senesniems amerikiečiams".

Tikslas: per šį mėnesį skelbti ir garsinti, kiek daug gali prisidėti senesnieji darbininkai šio krašto ekonomijai ir dėlto jiems turi būti duota progą prisidėti.

Senesniems žmonėms duoti progą dirbti kampanijoje dalyvauja: pramonės vadovybių ir darbo organizacijų atstovai; bendruomenių grupės, senesniųjų piliečių grupės; piliečių virš 40 metų amžiaus klubai ir federacinė, valstijų bei vietų valdžia. Į darbą senesniems piliečiams parūpinti darbą įtraukiamos visos 1,800 Illinojaus valstybės darbo tarnybos. Ypač savaite nuo gegužės 3 iki 9 d. skiriama propagandai už senesniųjų piliečių teisę į darbą.

Statistika rodo, kad šiuo metu žmonių virš 40 metų ir ieskančių — nerandančių darbo skaičius sudaro visą trečdali visos Amerikos darbo jėgos ir jų tarpe yra lygi pusė su vienaip ar kitaip išmoktais specializuotais amatais ir profesijomis.

III. valst. darbo samdos tarnybos atsišaukimas baigiamas žodžiais:

"Tie senesnieji darbininkai yra atsargesni ir tikslesni, ir pastovesni, yra aukščiau vidutiniškumo atsakingumu, pasitikėjimu, patvarumu, lojalumu ir, dažnai, produktingumu. Tačiau darbdaviai vengia juos samdyti, spresdami iš žmogaus amžiaus, o ne iš jo gabumų.

Tautų Sąjungos kaip užpuolikai.

Kyla klausimas, ar pasaulis nebūtų geriau tvarkėsis, jei būtų daugiau paises tarptautinės teisės ir moralės? Hileris sakė: "Visada prieš Dievą ir prieš pasaulį stipresnis turi teisę vykdyti savo valią. Istorija patvirtina tai! Tas, kas neturi galios, neturi jokios naudos iš teisės".

Kas yra mūsų byloje atsakovai? Nesurandami, čia galime panaudoti sovietų generolo R. A. Rudenko žodžius Nuernbergo Teisme pasakytus: "Atsakovų negalima surasti! Melas — ciniškas, biauirus melas iš tų žmonių lūpų, kurių sąžinė nedrebėja, vykdamt žmogžudystes; kurių garbė nesulaikė jų laužyti priesaikas — nėra verta to net svarstyti".

Baigiant, galime tarti su JAV atstovu Nuernbergo Teisme Jacksonu: "Aš negaliu, žinoma, neigti, jog tie žmonės yra nustebe, kad tokia teisė yra; jie iš tikrųjų yra nustebe, kad iš viso yra toks dalykas, kaip teisė". K. s.

VINCAS ZEMAITIS SŪDUVOS PRAEITIS

(4000 METŲ SŪDUVAI — JŲVAI — DAINAVAI)

Trumpa archeologinė, politinė istorinė ir kalbinė šio krašto apybraža su išvadamis ir dviem žemėlapiams.

18. Sūdavo strateginė, tautinė ir valstybinė reikšmė

Jeif Napoleonas 1812 metais Sūdavoje (Vilkaviškyje) paskelbė caro Rusijai karą ir iš čia išvygiavo į Maskvą, tai pirmieji Pirmojo Pasaulinio karo (1914) šūviai pasigirdo Sūdavo pasieniais ir rusai žygiavo į Mažąją Lietuvą — Rytprūsius. Kokią svarbią rolę Sūdava suvaidino lietuvių tautiniam atgimime, kovoje už caro uždraustą lietuvišką raštą (tą unikumą tautų persekiojimo ir prispaudo pasaulio istorijoje), Lietuvos valstybės atkūrimė (1918-1922) ir kovose už laisvę, tai aprašė daugelis tuos laikus išgyvenę. Tenka tik paskaityti buv. Lietuvos Prezidento Dr. K. Griniaus: Atsiminimai ir Mintys. I d. 1947 ir II-oji dalis 1962. Kan. Antano Steponaičio: Tėvynėje ir Pasaulyje, prisiminimus ir apybrafzas išl. 1962 m. ir kitų autorių. Kokiųs didelius tautai darbus šiam laikotarpyje atliko tik viena Marijampolės gimnazija, išl. 1863 m., tai plačiai aprašyta mnamotomoje išleisti 1964 metais

Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijos šimto metų sukakčiai paminėti monografijoje.

Tenka prisiminti iš daugelio tik šiuos tris didžiuosius sūdovius: Dr. Joną Bisanavičių, ižiebuis Lietuvai "Aušrą" (1883), iki mirties nenuilstantį varpiniaką Dr. Vincą Kudirką, kuris "Varpo" gaudesiu žadino lietuvius keltis iš tautinio letargo miego, palikdamas Lietuvai savo kilniausią testamentą — Tautos himną, taurųjį patriotą Joną Jablonskį (Rygiškių Joną), padėjusį pamatus lietuvių bendrinei rašomai kalbai.

Kai paskutinis Laisvos Lietuvos Prezidentas — Tautos Vadas, skubomis su svita kariškių aplėido Lietuvą, neparuošią skaudžiam likimui, be šūvio, per žaliajų Sūdavo sieną, kad daugiau nebegrįžtų, tai vos keli metai vėliau, maždaug tais pat keliais, vien beatodairės drąsos, pasitikėjimo ir gilios tėvynės meilės vedamas, per okupanto karą užtvans prasiskynė sau kelią į laisvą pasaulį tos pat Sūdavo krašto sūnus partizanų vadas Juozas Daumantas (Juozas Lukša), kad žodžiais nusakytų sunkią ir žiaurią lietuvių tautos padėtį ir rasti laisvam pasaulyje jai pagelbos. Istikines, kad jos nesulauksias, ir, gerai žinodamas koks likimas jį laukia, jis nepabūgo grįžti atgal, kad bendrai su savo kraujo draugais teisi nors ir bevilią laisvės kovą... Jis tuomi lietuvių tautai tapo aukščiausiu heroizmo gyvu pavyz-

džiū ir įrodymu; kaip reikia mylėti, aukoti ir mirti už tėvų žemę. Kol gyvė lietuvių tauta, garbė, padėka ir šventas atminimas jį ir jo draugus lydės per amžius! (Zr.: J. Daumantas. Partizanai už Geležinės Uždangos. Chicago 1950. K. V. Tauras. Guerilla Warfare on the Amber Coast. Voyages Press. 1962.).

Iš kitos pusės, pagal rusų priežodį: nėra šeimos be išsigimėlių (njet semji bez urodov) — Sūdava davė ir apgalvintus Lietuvos laisvės duobkasių, pardsidavėlius svetimoms, lietuvių tautai kengsmingoms idėjoms, iš svetimųjų malonės tapusiais Lietuvos kvailingais. Tai ne "proletarių", Maskvos terminu variant, bet "buožų" vaikai: Antanas Sniečkus, Vincas Mikočičius-Kapsukas, Z. Aleksa-Angarietis ir išdavikas buv. Lietuvos generolas Vincas Vitkauskas. Te juos teisiu lietuvių tautos istorijai!

Sūdava dviejų imperialistų sanderiėje

Šio Antrojo Pasaulinio karo pradžioje Sūdava pergyveno dviejų imperialistų — rudojo ir raudonojo savotišką suktą "cigoniską" (vok. Kahhandel) sanderį. Prisiminkime, kad pagal Molotovo-Ribentropo 1939 metų slaptąją sutartį, Pabaltijo valstybių pasidalinimą vykdanč, Lietuva su sostine Vilniumi buvo palikta vokiečių (Hitlerio) interesų žinioje (dėl ko Staļnas Vilnių su "apgrausta" sūtim grąžino Lietuvai 1939 m. spalio mėn.), bet tolimes-

Lenkų pusėje.

Lenkai savindamiesi svetimas žemes teisinasi jų valdymo — įsisėnėjimo teise, kad tie kraštai yra sutenkėję ir palikę asimiliausių tautų kapinynais. Tai grynai savanaudiškos moralės argumentai, slepiantieji savyje du politinės lazdos galus.

1924 metais teko dalyvauti privalomėje, didžiojoje vokiečių studentų mškininkų dviejų su viršum savaičių ekskursijoje, kuri mokslu įstaigos buvo suplanuota susipažinti vietoje su Aukštosios Silezijos (vok. Breslau, dab. Lenkų Wrocław) apygardos mškais ir jų ūkiu. Teko išvažinėti ir išvaikščioti daugelio šio plataus krašto urėdijų ir girininkijų mškus, aplankyti miestus ir miestelius, senovės piliis, gamtos paminklus, gerėtis kalnų vaizdais (Schneekoppe ir Hirschberg), būti buvusio Saksų karaliaus mškuose ir jo pilyje (Sabinenort), lenkų pasienyje apie 30 km. nuo Censtachavo. Kai kurių aplankyti vietovių vardai paliko atmintį: Goerlitz, Loebus (Kloster) ant Oderio, Breslau, Brieg, Oppeln, Katowitz, Ratibor, Pless, Schweibnitz ir kt.

(Bus daugiau)

Aukokite "NAUJIENU" MAŠINŲ FONDUI

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLES LIGOS... 2858 W. 63rd STREET

Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Telef.: PProspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 3148 WEST 63rd STREET

DR. C. K. BOBELIS

INKSTU IR ŠLAPUMO TAKU CHIRURGIJA... 425 N. LIBERTY ST. R. 25

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON... 2434 WEST 71st STREET

Pirmad., ketvirtad. nuo 1-4 ir 7-9, antrad., penktadieni nuo 1-5, treč. ir seštadieni tiktai susitarus.

Ofiso telefonai: Virginia 7-0036 arba 776-4269

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 4157 ARCHER AVENUE

Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro, Seštadienis nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadieni pagal sutartį.

Ofiso telefonai: HE 4-1414, rez. RE 7-6867

DR. BR. GAIZUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 2454 WEST 71st STREET

Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Seštadienis 1-4 val. p. p. Trečiadienis uždaryta.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 3844 WEST 63rd STREET

Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val. Treč. ir sešt. uždaryta. Ofiso tel.: POrtsmouth 7-6000

Rezid. telefonai: GArden 3-7278

Grovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juška

AKIU LIGŲ SPECIALISTE IR PRITAIKO AKINIUS... 2422 W. MARQUETTE ROAD

Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius ir seštadienius.

DR. A. KAVALIŪNAS

VIDAUS IR KRAUJŲ LIGOS... 2300 W. 51st STREET

Ofiso telefonai: PProspect 6-1795, Rezidencijos: P 8-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 2454 WEST 71st STREET

Priėmimo valandos: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Seštad. nuo 9:00-2:00 p. p. Trečiadieniai uždaryta.

Phone: NEvada 8-7048

DR. A. MONTVIDAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 4010 WEST MADISON STREET

Valandos: kasdien nuo 10 ryto iki 3 p. p. Vakara: pirmad. ir ketvirtad. nuo 6 iki 8 val. vakaro.

Ofiso telefonai: CLiffside 4-2896, Rez. telefonai: WAlbrook 5-3099

DR. P. STRIMAITIS

Bendra praktika ir chirurgija specialia... 4644 SO. ASHLAND

Savaitės dienomis priėmimo valandos 2-4 ir 6-8 val. vak. Seštadieniai 2-5 val. vak. Trečiadieniai ir sekmadieniai uždaryti. Ligonius priima tik susitarus telefonu.

Rez. tel.: PR 9-6730

DR. L. SEIBUTIS

INKSTU, PŪSLES IR ŠLAPUMO TAKU CHIRURGIJA... 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas)

Ofiso telefonai: Naujas adresas: 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-2880; 30 N. Michigan Ave. Suite 808, tel. CE 6-7764

Valandos pagal susitarimą.

Naujienu administracija turi daug gražių ir nebrangių knygų, kurias galima tik už kelis dolerius įsigyti.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 2652 WEST 59th STREET

Ofiso val.: pirmad., antrad., trečiad. ir penktad. 2-4 ir 6-8 val. vak. Seštadieniai 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS... 2454 WEST 71st STREET

Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HE 4-2123

Tel. Ofiso: 847-5800; rez. PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS... 756 WEST 35 STREET

Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Seštadieniai 1-4 p. p. Trečiad. ir sekmadieniai uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS... 2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.

Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniai 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS... 756 WEST 35th STREET

Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, Treč. uždaryta. Penkt. ir šešt. 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudokas, Opt.

4455 So. CALIFORNIA, Yards 7-7381

Valandos: 1 v. p. p. iki 8 val. (trečiad. uždaryta), seštad. 10 ryto iki 1 p. p.

PERKRAUSTYMAI

MOVING... 2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

MOVING

Apraustas perkraustymas... 3415 So. LITUANICA AVENUE

GRADINSKAS

Pas lietuvių pirk... 2512 W. 47. St.

SOPHIE BARCUS

RADIJO ŠEIMOS VALANDOS... 1490 kil. A. M.

MOVING

APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS... 7159 W. HEMLOCK 4-2413

MOVING

APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS... 2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. WAlbrook 5-9209

JAV kariuomenės inžinieriai bando naują šautuvą, kuris į taikinį siunčia ne kulkas, bet spindulius.

CHICAGOS LIETUVIŲ KLUBO IR DRAUGIŲ 1964 m. VALDYBOS:

Spausdiname tiktai naujai išrinktų ir atsistatę draugijų valdybą. Jei šio sąrašo nerandate savo valdybos, tai reikią, kad naujai išrinktųjų vardai mums dar nebūvo pristigę.

LITHUANIAN NATIONAL DEMOCRATIC CLUB OF CHICAGO, ILL. 1964 M. VALDYBA: Pirm. — Simon Galzin, 857 W. 59 St., RO 8-4514

LITH. WIDOWS & WIDOWERS SOCIAL CLUB — LIET. NASLIŲ IR NASLIUKIŲ DRAUGISKO KLUBO VALDYBA 1964 METAMS: Pirm. — Julė Coska, 3811 West 59 St., Chicago, Ill., tel. LU 6-0604

GARFIELD PARKO LIETUVIŲ PASALPINO KLUBO VALDYBA 1964 METAMS: Pirm. — Romas Maldūnas, 4416 W. Wilcox, Nutarimų rašt. — Mary Medalinskas, 4828 W. Adams St., Kontr. rašt. — Marien Tiliadis, 4746 N. Sacramento; Kasininkas — Juozas Bruckas, 1837 S. 50th St., Cicero, Ill.; Kasos Globėjos — Mary Lisiek, Marcella Jasenskas; Finansų rašt. — Charles Katello, 4876 West End Ave. — Susirinkimai laikomi kas 2-ra mėnesio sekmadieni Cicero Lietuvių Laušybės svetainėje, 14th St. ir 49th St., Cicero, Ill.

AMERICAN LITH. CITIZENS & BEN. KLUBO VALDYBA 1964 METAMS: Pirm. — Adela Burba, 5947 S. Blackstone Ave., tel. DO 3-5165; Vicepir. — Anton Jusas, 2247 S. Oakley Ave., tel. YA 7-8989; Nutarimų rašt. — Rose Didžgalvis, 3808 S. Union Ave., tel. YA 7-8660; Finansų rašt. — Bernice Zemgulis, 2535 W. 42nd St., tel. VI 7-2879; Kontr. rašt. — Ed Stachyra, 2536 W. 50th St.; Kasos globėjas — Joseph Mikšis, 7251 S. Francisco Ave.; Kasininkas — Jonas Didžgalvis, 3808 S. Union Ave., tel. YA 7-8660; Marsalka — Paul Masilionis, 4638 So. Keating Ave., tel. LU 5-6111; Daktaras kvotėjas — T. Dundulis, 4157 Archer Avenue, telefon. VI 7-0036; Korespond. — A. Jusas, 2247 S. Oakley Ave., tel. YA 7-8989. — Susirinkimai įvyksta kas 3-cia sekmadieni Kiekvieno mėnesio, 1 val. po pietų Hollywood svet. 2417 W. 43rd St. I klubą priimami vyrai ir moterys lygiomis teisėmis nuo 15 iki 55 metų amžiaus.

MARQUETTE PARKO LIETUVIŲ NAMU SAVININKŲ ORGANIZACIJOS VALDYBA 1964 METAMS: Pirm. — Joseph Skeivys, 6601 S. Artesian Ave., tel. PR 8-6536; Vicepir. — Balys Brazdionis, 2646 W. 71 St., tel. PR 8-5374; Nutarimų rašt. — Bronius Liskus, 7357 So. Rockwell St., PR 8-2257; Fin. rašt. — Vl. Konstantinavičius, 2543 W. 71 St., tel. WA 5-7612; Kasininkas — Juozas Vikraitis, 6242 So. Troy St., tel. HE 4-6488; Kasos globėjas — Kazys Brazaitis, 7212 S. California Ave., HE 4-0273; Trustee — Antanas Kardelis, 7136 So. Mozart St., telefon. PR 6-2342; Trustee — Charles Aleksiusas, 3338 W. 63 St., HE 4-3926; Trustee — Marcelė Tiškevičienė, 6943 So. Washenau Ave., PR 6-3974; Marsalka — Kosta Repešys, 6413 So. Albany Ave., GR 6-1271; Korespondentas — Antanas Gintneris, 3221 W. 61st St., HE 6-1691; I-tras korespondentas — Mary Mikšis, 7251 S. Francisco Ave., tel. PR 8-1740. — Susirinkimai įvyksta kas mėnesio trečia penktadieni parapijos svetainėje, 6820 So. Washenau Ave., 7:30 val. vak.

LIETUVIŲ MOTERŲ DRAUGIOS APSVIETOS VALDYBA 1964 METAMS: Pirm. — Stella Kaulakis, 3247 So. Emerald Ave., tel. CA 5-3016; Vicepirmininkė — Anna Juzaitis, 3249 So. Green St., tel. VI 2-7059; Nutarimų rašt. — Rožė Didžgalvis, 3808 So. Union Ave., tel. YA 7-8660; Finansų rašt. — Joanna Žilvis, 3251 So. Green St., tel. VI 2-7338; Išiminkė — Anastazija Valancius, 5702 So. Emerald Ave., tel. HU 7-2660; Išd. globėja — Anna Guss, 3130 S. Halsted St., tel. CA 5-4529; Seim. — Josephine Natingham, 854 W. 33 St., tel. YA 7-7358. — Susirinkimai šaukiami Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St. kiekvieno mėnesio antrąjį antradienį, 7:00 val. vakaro.

ANTON J. NAKROSHIS Gyv. 311 East Kensington Ave., Chicago, Ill. Mirė 1964 m. bal. 24 d., 10:05 val. vak. Gimė Lietuvoje, Panevėžio par., Viežio v., Pakalnio k. Amerikoje išgyveno daug metų.

Paliko našlė: žmona Mary, pagal tėvus Almonaitė; 2 sūnus: Richard ir marti Elaine, ir Anthony Jr. ir marti Estelle; 6 anūkai: Louis, Robert, Anthony, Richard, Catherine ir Paul Andrew Nakrošiai; 2 seserys: Grace Gedvilas ir jos vyras Paul ir ju seima; ir Marta Grygas ir jos seima, ir kt. gimines, draugai bei pažįstami.

Lietuvų paliko 2 brolius: Joną ir Kazimierą ir ju seimas; ir 2 seseris: Oną ir Veroniką Nakrošytes.

Priklausė Chicago Lietuvių Dr. Kestučio Pašalpos klubui ir SLA 63 kuopai.

Kūnas pašarvotas Leonard Bukausko koplyčioje, 10821 Michigan Ave. Trečiadieni, bal. 29 d., 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Visu Šv. parapijos bažnyčią, o po gedulingo pamaldų bus laidojamas Sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Antano J. Nakrošio gimines, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nullidė: Žmona, podukros, anūakai, zental, sūnūs, proanūakai ir gimines.

Laidotuvių Direktorius Antanas M. Phillips. Tel. YA 7-3401.

Laidotuvės įvyks antradieni, balandžio 28 d. iš koplyčios 8:30 val. ryto bus nulydėtas į Sv. Jurgio parapijos bažnyčią, kurioje įvyks gedulingos pamaldos už velionio sielą. Po pamaldų bus nulydėtas į Sv. Kazimiero kapines.

Nuosirdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šios laidojime.

Nullidė: Dukterys, sūnūs, marčios, zental, anūakai, proanūakai ir gimines.

Laidotuvių Direktorius Leonard Bukauskas, tel. CO 4-2228.

Mirė 1964 m. balandžio 24 d., 11:45 val. ryto, sulaukęs 79 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje, Vilniaus krašte. Amerikoje išgyveno 54 metus.

Paliko našlė: žmona Mikalina, pagal tėvus Deimaniukė, pagal pirmą vyrą Savickas, 2 podukros: Anna Swanson ir Stella Nelson, 3 anūkai ir kiti gimines, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Corcorans koplyčioje, 220 N. Lake St., Aurora, Illinois.

Antradieni, balandžio 28 diena 9:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į St. Peters (Aurora, Ill.) parapijos bažnyčią, o po gedulingo pamaldų bus laidojamas Olivet kapinėse.

Visi a. a. Gabrieliūso Wecheros gimines, draugai ir pažįstami nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nullidė: Žmona, podukros, anūakai.

Laidotuvių Direktorius Corcorans, Tel. TW 2-2521.

Tardo Cicero viršininkas GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Illinojaus kriminalo komisija (Crime Investigating Commission) jau kelintą dieną daro apklausinėjimus apie gengsterių išgalėjimą Chicagoje ir priemiesčiuose. Apklausišiamas Cicero, Ill. policijos viršininkas Erwin Konowski prisipažino, kad per visus praeitus metus jo policija nesuėmė nė vieno gemblerio, o šiemet suėmė tik vieną vieną. Konovskis Cicero policininku išbuvo 32 metus ir iš tų 14 metų išbuvo policijos viršininku.

Pasveikink savo draugus per 'Naujienas'

LOVEIKIS... KVIETKININKAS... 3316 So. Halsted St. Yards 7-7308

GUŽAUSKŲ... BEVERLY HILLS GELINČIA... 2443 WEST 63rd STREET

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st STREET... 1410 So. 50th AVE., CICERO

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai MAŽEIKA & EVANS 6946 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAKROŠIŲ VIETA

REPUBLIC 7-6600 REPUBLIC 7-6608

John F. Eudeikis Laidotuvių Direktorius

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENA IR NAKTI

TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

P. J. RIDIKAS

3354 S. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS

10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: Commodore 4-2228

VASAITIS - BUTKUS

1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN

3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

PETRAS BIELIŪNAS

4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

5 - NAUJIENOS, CHICAGO & ILL. - MONDAY, APRIL 27, 1964

TRUMPAI

Lietuvių Enciklopedijos leidėjas J. Kapočius jau išsiuntinėjo Broniaus Kviklio knygos "Mūsų Lietuva" pirmąjį tomą visiems užsimečiusiems prenumeratoriams. Dar apšėnai yra asmenų, kurie yra žodžių ar laišku užsisakę "Mūsų Lietuvą", bet dar neprisirengę nusiųsti prenumeratos. Tokie, prenumeratos dar nesumokėjusieji, raginami nedelsiant pasiųsti \$10.00 leidyklai (265 C. Street, So. Boston 27, Mass.) ir "Mūsų Lietuvos" I tomas jiems bus tuojau atsiųstas. Be to, kaip būdamas Chicagoje leidėjas p. Kapočius išsitarė, "Mūsų Lietuvos" kaip ir Liet. Enciklopedijos yra atspausdinamas didesnis kiekis, dėlto ir iš anksto neužsiprenumeravusieji dar galėsia knygas užsisakyti leidyklos kaina. Visa kas reikalinga, tai nebedelsti.

John Paket Sr. grįžo iš Floridos ir vėl įstojo į darbą Chicago Savings & Loan Bendrovė, 6245 South Western Ave. Grįžęs rado viską tvarkoj, kaip namuose, taip ir bendrovė, nes jo dukra Elaine (Mrs. Phillips), kaip vice-pirmininkė ir turinti daug metų patyrimo, visus taupymo bendrovės reikalus labai tvarkingai vedė. Per kovo mėnesį Chicago Savings bendrovė įsirašė virš dviejų šimtų naujų taupytojų, ir bendrovės turtas paaugo iki arti keturiasdešimt penki milijonų dolerių.

W. B. Sebastian grįžo Chicago praleidęs vieną mėnesį Texas valstijoje, sustodamas Dallas, Houston, Corpus Christi, McAllen, Brownsville, ir Padre Sala. Kadangi Meksikos gilumoj yra daug kartų buvęs, tai ši kartą buvo nuvykęs į Reynosa, Metamoros ir La Venada. Visą kelionę šį kartą atliko traukiniu, ir grįžti labai patenkintas. Jam grįžus, jo žmonikė sykiu su dukra Elaine, sūnus Robertas su savo žmonike ir visi aštuoni anukai, taigi pilnas tuzinas, išskrido į Miami Beach, Floridą. Sūnus Robertas yra vyriausias inžinierius Fred S. James apdraudos kompanijoje. "Bočius" ir žentas paliko namus daboti.

NAUJIENOS BOLŠEVİKAMS YRA RAKSTIS JŲ AKYSE

SIUNTIAMAI Į LIETUVĄ
Ir kitus kraštus
P. NEJZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-5980

SIUNČIAMSI SIUNTIAMAI Į LIETUVĄ
ir kitus kraštus.
DIDELIS PASIRINKIMAS MEDŽIAGŲ IR KITŲ PREKIŲ.
EXPRESS GIFT PARCEL CO.
3320 S. HALSTED ST.
LA 3-2021
L. KAVALIUSKIENE

SIUNTIAMUS Į LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS SIUNČIA
Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Departamente of Justice ir paskelbta U. S. Departamente of Commerce
COSMOS PARCEL EXPRESS CORP.
3212 So. Halsted St. Chicago 8, Ill. Tel. CA 5-1864 ir WA 5-2737
MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE
2608 W. 69 St., Chicago 29, Ill. Tel. WA 5-2737

Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kitų siuntiniams tinkamų prekių žemesnėmis negu kitur kainomis. Prieš sudarydami siuntinius patikrinkite mūsų kainas.

Istaigos vedėjai EDV. ŽUKAUSKAS ir VYT. ŽUKAUSKAS. Abiejuose skyriuose galima užsakyti labai prieinamomis kainomis maisto siuntinius iš Danijos, taip pat akordeonus, siuvamas ir rašomas mašinas iš Europos ir įvairias prekes, net šaldytuvus ir automobilius iš Sov. Sąjungos sandėlių.

MES ATLIEKAME:

1. Siunčiame siuntinius į visus pasaulio kraštus. Jiems turime viską kas geriausiai tinka siuntimui.
2. Taisome laikrodžius, foto aparatus, rašomas mašines ir kitus precizinius instrumentus.
3. Filatelijos vertybių skyrius: pirkimas ir pardavimas.

Visais reikalais kreipkitės į
J. KARVELIO PREKYBOS NAMUS
2715 WEST 71st STREET CHICAGO, ILL. 60629 TELEF. 471-1424

ALICE STEPHENS DAINININKĖS

Pereitą sekmadienį, balandžio 26 dieną, Lietuvių Auditorijoje įvykusiame Naujųjų Jubiliejiniame koncerte dainavo paveikslė matomos Alice Stephens Doinininkės. Pati vadovė Alice Stephens stovi pačiame viduryje, penktoji iš kairės.

LIETUVA GYVA KAD IR GRANDINĖSĖ

Rūtelės Lee Kilmonytės pirmoji spaudos konferencija iš rusų okupuotos Lietuvos grįžus

Rašo B. BARNISKIS iš Los Angeles

Kaip Citizen-News iš balandžio 20 d. rašo, neseniai sugrįžusi televizijos ir filmų aktorė Rūta Lee-Kilmonytė spaudos konferencijoje, kurią suorganizavo Hollywood Moterų Spaudos Klubas Beverly Hills viešbutyje, nupiešė liūdną grandinėmis surakintą, valdžios kontroliuojamą ir įbaugintą Lietuvos vaizdą.

Dar gyvą Lietuvos paveikslą atmintyje tebeturdama, Miss Lee pareiškė: "Ačiū Dievui, kad mes gyvename Amerikoje. Mes patys nežinome, kaip laimingi esame. Jau laikas mums liautis save kritikuojančių ir pradėti atsitiesti."

Su savo Lietuvoje gimusiaus tėvais, Mr. ir Mrs. Joseph Kilmonis, ši žavingoji šviesiaplaukė praėjusį kovo mėnesį lankėsi toje satelinėje Pabaltijio šalyje, norėdama iš ten išsivežti savo sergančią močiutę (senelę).

Reiks Kongreso akto

Valdžia sutiko tą moterį išleisti, pareiškė Miss Lee. Ji pati žada grįžti į Jungtines Valstybes atsigabenti. "Bet dabar problema čia prasideda", ji pasakė pusiau juokaudama. "Lietuvos kvota jau išsemta dviem metams ir gali prireikti Kongreso akto, kol pagaliau pasiseks jos senelę atsigabenti į laisvę. Savo pirmoje spaudos konfe-

rencijoje po sugrįžimo į Jungtines Valstybes aktorė pavaizdavo Lietuvą kaip sovietų kontroliuojamą žemės ūkio kraštą, kur mažai kas turi automobilius. Tenai yra eilių eilės į dėžes panašių apartamentų, bet viešoji transportacija yra puikiausia.

"Viskas ten yra valstybės nuosavybė", ji pasakė. "Nuomos yra pigios (apartamentų mėnesinė kaina \$4), bet drabužiai ir maistas brangūs. Mane priėmė stebėtinai gražiai ir traktavo su fantastišku gracingumu. Valdžia norėjo jį mane padaryti didelį išpuodį ir kad tokį išpuodį parsiųvežčiau namo. Aš ėjau, kur tik norėjau, ir mačiau visa, ką norėjau".

Puikiai mokėdama lietuviškai, Miss Lee-Kilmonytė savo kelionėje susidraugavo su žmonėmis, bet "jė mažai ko teklauzinėjo", pasakė ji. Jei žmonės nori atvirai pakalbėti, jie tarsi daro "pašnabždomis" ir einant gatve, kur "didysis brolis" nesiklauso. Politika pasikalbėjimuose nėra populiarus tema.

Valstybės kontrolė

Daugelis aktorės naujųjų draugų Lietuvoje yra teatro žmonės, kurie veikia valstybės kontrolėje, statydami politiniai orientuotus veikalus. Amerikos ir Europos drama taip pat yra vaidinama. Veikia televizija ir pradinė filmų pramonė.

Lietuviai žavisi Amerikos filmais ir filmų žvaigždėmis, ypač Marilyn Monroe.

Kontaktų su išoriniu pasauliu jie palaiko per Europos radio siųstuvus, Amerikos Balsa, kurs, kaip Miss Lee-Kilmonytė sako, transliuoja "patetiškas seiliones" (pathetic driven) ir vengrų radijas, kurs duoda vėliausią džiazą.

"Žmonės turi supratimą, kas yra tiesa", ji sako, "ir jie labai domisi visu, kas vyksta kitapus Sovietų Sojuzo".

Kraštai yra tradiciniai katalikiški. "Religija nėra draudziamą, bet stengiamasi nuo jos atratinti", pareiškė Miss Lee. "Valdžios pareigūnai sako, kad jaunuoameni nuo religijos yra nusigręžusi".

Sostinėje Vilniuj veikiančių bažnyčių skaičius iš 30 nukrito iki trijų ar keturių.

GRAŽIAUSIOS PREKĖS DOVANOMAS: papuošalai, sidabro dirbiniai, kristalas, lietuviški, kortelės ir kt. gaunamos
TRANSATLANTIC GIFT SHOP
3362 So. Halsted St. Tel.: BI 7-3883
Zemos kainos

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

"Nematomos mirties" pramonė Indianoje

Iš Newport, Ind., James R. Polk rašo Chicago's American, kad Dédé Samas vakarinėj Indianoj "verda ir į bonkas pilsto" visų didžiausią ateities ginklą — nematomas, nejučiamas, nežuodžiamas bet mirtingiausias dujas, kitais žodžiais "nervų dujas", kurių vienas lašelėis ikvėptas ar užtiškęs ant odos gali žmogų užmušti per keletą minučių. Tos dujos skystoje formoje yra pilstomos į raketas, minas ir artilerijos sviedinius — ir gabenamos nežinomomis kryptimis. Dujų imonė jau dirbanti trejus metus kasdien po 24 valandas be pertraukos. Šių dujų veikimas laikomas didelį paslaptį, bet reporteris patyręs, kad yra "šimtas kartų nuodingesnės negu visoki kitoki komerciniai chemikalai".

Tos dujos pradžioje buvo pradėtos gaminti tik vabzdžiams naikinti, bet su laiku tiek "ištobulintos", jog jos galinčios žmogų užmušti per 4 minutes, o kitomis žiniomis per trumpiau nei vienos minutės laiką.

Vienuolių moterų sveikas gyvenimas

Dr. James T. Nix, nuosavos klinikos vyr. chirurgas New Orleans mieste, ištyręs 11,600 vienuolių moterų gyvenimą šiame krašte, nustatė, kad vienuolės yra sveikesnės už šiaip moteris ir bendrai gyvena 6 metus ilgiau kaip kitos moterys. Vienuolės yra uždrausta vartoti alkoholi, išskiriant bažnytinės šventes, jos nerūko ir kadangi vienuolėms negalima tekėti, joms netenka turėti gimdymo bėdų.

Dažniausioji vienuolių liga taip vadinama "suplikacijos liga", tai yra nuo dažno klūpojimo gaunamas bursitis arba kelių uždegimas.

Dėl abstinencijos ir riebių valgių nevirtojimo vienuolių tarpe labai retai pasitaiko apsigimusių aštria skilvio liga pancreatitis tuo tarpu kai "pasaulinių" moterų tarpe pancreatitis (nuo pancreas liaukos) ir tos ligos padidovai, k. a. tulžies akmenys, kepenų ligos ir alkoholizmas kasmet daugėja. 1963 metais iš 575 vienuolių pankreatitis ligą mirė tik 2 vienuolės, bet dvidešimt metų vėliau negu miršta šiaip moterys, apsigimusios tarp 40 ir 50 metų. Panašiai su krūčių vėžiu, kuriuo vienuolės miršta tokiu pačiu nuošimčiu kaip pasaulietės, tik miršta 20 metų vėliau.

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI, JIE ŽINO, KAD "NAUJIENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIAS RASTUS

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavinimi

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė — Pardavinimi

Paskolos, perkant namus, daromos ligiems terminams ir žemais nuošimčiais mėnesiškai išimokėjimais.

Dėl visų informacijų, kreipkitės į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas

2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

6 KAMB. MŪRAS, moderni virtuvė, ir vonia, sausas beismontas, su vonia, naujas gazo šild., 2 auto garažas, mums artima vieta. \$19,450.

71 IR CALIFORNIA, 8 metų modernus mūras, 2 butai po 6 kamb., alum. langai, garažas, \$39,900.

PRIESAI M. PARKA mūro rezidencija, 6 kamb., karpetai, 2½ vonios, 35 pėdų sklypas, garažas. \$21,500.

2 BUTŲ MŪRAS, 2x6, modernus viduj, išskirti vamzdžiai, naujas gazo šild., alum. langai. 70 ir Talman. \$29,000.

4 KAMB. MŪRAS, arti 55 ir Kedzie, naušė parduos už \$13,800.

1½ BUTŲ MEDINIS, šalia tuščias sklypas, garažas, gazo šilima, 60 ir Pulaski. — \$21,000.

LOTAS, auksinė vieta biznui ir gyventi.

71 IR CALIFORNIA, 6 ir 4 kamb. mūras, mūro garažas, naujas viduj. \$27,500.

PAJAMŲ BUNGALOW 6 ir 3 kambarių 71-ma ir Maplewood. Gazu šildymas, garažas, \$21,000.

GRAŽUS MŪRAS, \$4,200 nuomos, arti lietuviškų mokyklų, Brighton Parke. \$24,500.

PUIKUS 2 BUTŲ MŪRAS, netoli mūsų ofiso. \$23,000.

3 BUTŲ MEDINIS, gera vieta, \$150 nuomos, atskiri šildymai. \$13,500.

LUXUS 2 BUTŲ MŪRAS, naujas gazo šild., karpetai, garažas, \$32,900.

VERTINGAS 4 KAMB. mūras, "air condition", platus lotas, šalia garažas, \$18,900.

Prašome pas mus teirautis dėl visokių namų ir nejudamo turto.

K. VALDIS REAL ESTATE

RE 7-7200 — 2458 W. 69th St. — RE 7-8534

5 BUTŲ MŪRAS

CICERO. Visi svarūs moderniški butai. 1-6; 2-3; 1-4 ir 1-5. Rūsų naujai įrengtas svečių kambarys. 565 dol. pajamų mėnesiui.

6 KAMB. REZIDENCIA FOREST PARK. Dideli miegamieji. Moderniška virtuvė, 2 tualetai. Artai Harlem Ave. ir Eisenhower Expressway. Tik \$18,500.

NAMAS IR SKLYPAS CICERO. Naujai išdekoruotas 6 kamb. mūrinis ir tuščias sklypas. 2 auto garažas. Tik \$13,500.

2 METŲ MŪRINIS CICERO. 3 miegamieji. Karšto vandens gazo šilima. Apsauga nuo potvynio. Pilnas rūsys. 2 auto garažas. Tik \$19,500.

MODERNIZUOTAS MEDINIS CICERO. Vienos šeimos 6 kamb. 3 mieg. Pilnas rūsys ir pastogė. 2 auto garažas. Tik \$14,500.

MAZAG INVESTAVIMUI CHICAGO. 2 aukštų medinis, 2 po 5 kamb. Pilnas rūsys. Gazo šilima. 2 auto garažas. \$130 pajamų ir mė-

nes. Namu adresas: 4156 W. Maypole St. Dėl vidaus apžiūrėjimo reikia susitarti iš anksto. Pilna kaina: \$9,500.

TAVERNA IR NAMAS CICERO. 3 butų mūrinis ir naujai modernizuota taverna. Tik \$6,000 imokėti.

3 PO 6 KAMB. CICERO. 6 kamb. butas I-mam aukšte, 6 kamb. butas — II-tram ir beveik užbaigtas 6 kamb. butas rūsyje. Karšto vandens šilima. 2 auto garažas. Svarūs butai. Tik \$21,500.

DELIKATESŲ KRAUTUVĖ KEPYKLA, 2 NAMAI IR TUŠČIAS SKLYPAS. Nereikia jokio patyrimo. Savininkas jus išmokins keptoj amatu. Vien iš nuomų turėsite 300 dol. pajamų mėnesiui. Parduodama dėl ligos; prieinama kaina! Biznis randasi lietuvių apgyventoj Cicero apylinkėj.

MAISTO KRAUTUVĖ CICERO. Netoli 16 St. ir Austin Blvd. 1 aukšto mūrinis namas su maisto krautuve ir 4 kambarių butu. Visi maisto krautuves įrengimai, oro vėsin tuvas ir kiti priedai. \$25,500.

ŠATAS REALTY

4936 WEST 15th STREET

CICERO 50, ILLINOIS

Office: OL 6-2233

Residence OL 2-8907

8 KAMB. REZIDENCIA su 4 mieg., 2 pilnos vonios, nauja gazo šild. sistema, puikus "recreation" kambarys, arti 70th ir Pulaski.

5 KAMB. MŪRAS, 3 mieg., 10 metų senumo, 37,5 pėdų sklypas, moderni "vanity" vonia, gazo šild., garažas, arti 79th ir Kedzie, \$18,900.

3 AUKŠTŲ MŪRINIS, 7 metų senumo, po 3 mieg., atskiros gazo šild. sist., alum. antreji langai, ir pietus nuo 89th St. Tik \$36,900.

7 KAMB., 4 MIEG., 1½ vonios, gazo šild., garažas, Marquette Parko rajone, nuostabi kaina.

4 BUTŲ MŪRINIS, po 5 kamb., Marquette Parko apylinkėj, mūrinis senumo, 37,5 pėdų sklypas, garažas, \$49,900.

1½ AUKŠTO PAJAMŲ MŪRINIS, 12 metų senumo, 4½ kamb., ir 3 kamb. butas viršuj, pakelti vamzdžiai, alyva ir karštu vand. šild., mūrinis garažas, arti 65th ir Pulaski. Kaina \$26,900.

BUTŲ NUOMAVIMAI

DRAUDIMU AGENTŲ PATARNAUJA VISAIŠ DRAUDIMU REIKALAIŠ

BELL-REALETY

J. BACEVIČIUS

6455 So. Kedzie Ave.

PROspect 8-2233

DIDŽIAUSIAS IR GERIAUSIAS NAMŲ IR BIZNŲ PASIRINKIMAS

APDRAUDA NOTARIJATAS

LEONAS REAL ESTATE

2735 West 71st Street Walbrook 5-6015

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

GENERAL FACTORY WORK

Must Read and Write English.

CRESCENT CARDBOARD CO.

1240 N. HOMAN AVE.

MEN PUNCH PRESS OPERATORS

3—5 years experience.

Day shift, steady.

4045 W. KINZIE ST.

SPOT WELDER

Job shop experience.

Permanent.

4045 W. KINZIE ST.

BENDRA DIRBTUVĖ

DAŽŲ KRAUTUVEI REIKIA NORIŲŲ DIREKTORIŲ.

Norinčių pramokti darbo.

Amžius 20—35.

Reikia šiek tiek mokėti angliškai.

4500 W. ROOSEVELT RD.

HELP WANTED — FEMALE

Reikia Darbininkų

VELTUI GAZUS ATSKIRAS KAMBARYS moteriškai už lengvą namų ruošos darbą. Tel. BR 8-0808.

RESORTS AND VACATIONING

Kurortai ir Atostogų Vietos

SAVININKAS PARDUODA vasarvietę, esančią tarp dviejų ežerų, 7 kambarų, lodge, didelis laivams pastatas, gerame stovyje, 10 laivų, 5 motorai.

Crescent Beach Resort, CASS LAKE, MINNESOTA, Tel. 335-6507

BUSINESS CHANCES

Biznio Prognozės

TASTE TREET DRIVE-IN

Prie US Hwy. 441, puiki vieta, sklypas 150x100, maistas, pieno baras, su valgykla. St. Cloud, Fla. Dėl sąlygų susitarsim.

Rašykite savininkui angliškai R. B. STEPHENS, 910 Florida Avenue ST. CLOUD, FLA.

SKUBIAI

PALANKIOMIS SĄLYGOMIS pagal susitarimą savininkė M. Rimkienė parduoda

LIKERIŲ KRAUTUVĖ — TAVERNA IR NAMA.

3234 So. HALSTED STREET Tel. CA 5-4555

FOR SALE BY OWNER

ONE PRICE \$61,000.

Tavern-Club Shamrock, lge. bar, Dindance hall. Newly reded, 100 car parking 250' front, 2.5 rm. flats. Lge. wooded lot. Picnic area. Owner retiring. Art Boehme. RR 2, Box 371, North Shore Dr. Delavan Lake, Wisc. Write Phone Area Code-414-728-5192.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, žemė — Pardavinimi

JEIGU ESI VIENAS ar tik 2 ir norite atskiro mažo namuko, skambink, toki turim Gage Parke ant 30 pėdų sklypo. \$12,900.

MŪRINIS 2 x 7 ir 4 kamb. sklėpe, garažas, 30 pėdų sklypas, Brighton Parke, tinka vienai didelai ar dviem šeimom, imokėti mažiau \$6,000.

MŪRINIS BUNGALOW, 6 kamb. Gage Parke, 30 pėdų sklypas, centralinis šildymas.

ŠIMAITIS REALTY

2737 W. 43rd STREET

Tel. CL 4-2390

PERKAME, parduodame, mainome įvairaus dydžio namus visur. Parduojame paskola, visokeriopą apdraudą, veikia notariatas.

NORVILA

REAL ESTATE AND BUILDERS

2658 West 59th Street

PROspect 8-5454

ŠIMKUS

REALTY — NOTARY PUBLIC

Vertimai, leidimai, nuomos, paskolos ir įvairūs patarnavimai.

4259 S. MAPLEWOOD AVE.

UŽPILDAU INCOME TAX

CL 4-7450 arba YA 7-2046

2747 West 59th Street

25x125 pėdų sklypas. Gera vieta bet kuriam biznui ir gyventi.

Tik \$3,500.

A. NORKUS REAL ESTATE

2405 West 51st St. WA 5-5030

PARDUODAMI

5 AKRAI ŽEMES SU 7 KMB. NAMU, su baldais ir mašinom reikalingom daržui išdirbti, maža daržinė, vištininkas, garažas, Tik 1,5 mylios iki miesto.

Mrs. ANNA BILSKIS,